

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W WOJEWÓDZTWIE
ZACHODNIOPOMORSKIM
W 2006 ROKU**

Wstęp	3
Rola i znaczenie monitoringu	4
Uwagi metodologiczne	5
Podstawowe definicje	6
Źródła informacji.....	6
Sytuacja na zachodniopomorskim rynku pracy w 2006 roku	7
Rynek wewnętrzny województwa zachodniopomorskiego.....	7
Sytuacja demograficzno-społeczna województwa zachodniopomorskiego	9
Bezrobocie rejestrowane w województwie i powiatach województwa zachodniopomorskiego	10
Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów)	17
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	19
Osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy	20
Analiza bezrobocia według PKD	21
Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów)	27
Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	29
Zawody deficytowe	32
Zawody zrównoważone	34
Zawody nadwyżkowe	35
Badania zachodniopomorskiego rynku pracy	40
Badanie sondażowe w zakładach pracy	40
Badanie sondażowe w szkołach ponadgimnazjalnych	43
Wnioski - województwo Zachodniopomorskie	48
Aneks	49
Kwestionariusz do badania sondażowego popytu na pracę.	49
Kwestionariusz do badania o podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.....	51

Wstęp

Instytucje przeciwdziałające bezrobociu z całą pewnością wykorzystują wszystkie środki, którymi dysponują by przeciwdziałać skutkom bezrobocia. Ubiegłoroczny noblista Edmund Phelps wskazuje stanowczo, że wszelka polityka mająca na celu obniżenie stopy bezrobocia może dać tylko krótkotrwały efekt. Z tego powodu bardzo istotnym aspektem, jest zachowanie jednolitej polityki kreowania rynku pracy. Tylko ona może wyrzucić pożądany skutek, jakim jest spadek bezrobocia a co za tym idzie samej stopy bezrobocia w województwie Zachodniopomorskim.

Daje się zauważyć, możliwość ingerowania w wykształcenie młodych osób, które dopiero wejdą na rynek pracy. I w tej przestrzeni należy szukać skutecznego sposobu przeciwdziałania bezrobociu, już w okresie samego kształcenia młodej osoby, gdy nie zawsze świadomie wybiera tą czy inną szkołę, ten czy inny kierunek kształcenia. Do priorytetowych zadań instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy należy skuteczne prognozowanie zawodów przyszłościowych i wskazywanie na te dziedziny, w których należy, co najmniej zmniejszyć ilość uczącej się młodzieży lub całkowicie zmienić kierunki kształcenia.

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie za jeden z najistotniejszych kierunków badania rynku uznał systematyczną obserwację wojewódzkiego rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Rozpoczęto bieżącą koordynację szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, a także diagnozowanie aktualnej sytuacji bezrobocia w województwie zachodniopomorskim oraz określenia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy. Podjęto próbę stworzenia swoistego narzędzia służącego określeniu zawodów mających tendencję rozwoju oraz zanikających na rynku pracy, a także tych, których podaż równoważy się popytem.

Rola i znaczenie monitoringu

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwoli w szczególności na¹:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Ponadto informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określenia kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na zachodniopomorskim rynku pracy,
- stworzenia bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie województwa zachodniopomorskiego,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia bieżącej korekty poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego,
- ułatwienia realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowych urzędów pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, szczególnie w zakresie programów specjalnych i aktywizacji absolwentów,
- opracowywania przez samorządy lokalne strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy,
- stworzenia praktycznego systemu wymiany informacji o wzajemnych powiązaniach zachodzących pomiędzy potrzebami rynku pracy i systemem edukacyjnym, tak dla instytucji rynku pracy, jak instytucji edukacyjnych,
- usprawnienia pośrednictwa pracy poprzez dostarczanie informacji zawodoznawczych charakteryzujących stan ewolucję rynków zatrudnienia (ze szczególnym uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych) w środowiskach lokalnych,

¹ Zalecenia Metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2003r., s. 8-9.

- stworzenia podstaw do dyskusji o korekcie kierunków struktury i treści kształcenia zgodnie z wymogami poszczególnych rynków pracy,
- uświadomienia pracownikom instytucji rynku pracy skali niedostosowania struktury zawodów/specjalności do potrzeb rynku pracy,
- wyposażenia przedstawicieli instytucji edukacyjnych w wiedzę o stanie i ewolucji rynku pracy w województwie i (odpowiednim) powiecie,
- podniesienia wiedzy przedstawicieli instytucji edukacyjnych o procesie dostosowania edukacji do wymagań wojewódzkiego i powiatowego rynku zatrudnienia,
- uzyskania przez przedstawicieli instytucji edukacyjnych wiedzy niezbędnej do prowadzenia bieżącej koordynacji edukacji z zatrudnieniem,
- podniesienia świadomości przedstawicieli instytucji zajmujących się rynkiem pracy i rynkiem edukacyjnym o konieczności prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie i powiatowe urzędy pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego,
- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych oraz placówki naukowo – badawcze,
- zainteresowane lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu województwa zachodniopomorskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy
- Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej,
- Instytucje szkoleniowe.

Uwagi metodologiczne

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy w 2006 roku, uzyskane z powiatowych urzędów pracy województwa zachodniopomorskiego, opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z obowiązującą do końca 2002 roku Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 20 kwietnia 1995 roku (Dz. U. Nr 48 poz. 253), zmodyfikowaną wydanym w 1998 roku *Wykazem zmian i uzupełnień*. Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi.

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Monitoring dotyczy 30 dużych grup zawodowych (kod 2 cyfrowy), 387 grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) oraz 1636 zawodów i specjalności określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności” wprowadzonej do stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono także poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

W nowej wersji klasyfikacji dokonano zmiany polegające na: wprowadzeniu grup obejmujących zawody funkcjonujące w siłach zbrojnych, zmniejszeniu liczby zawodów i specjalności, wprowadzeniu nowych zawodów dotychczas w niej nie występujących, zmianie grupowania zawodów w niektórych obszarach, skróceniu kodu grup elementarnych z pięciocyfrowego na czterocyfrowy oraz kodu zawodów z siedmiocyfrowego na sześciocyfrowy. W wyniku przeprowadzonych zmian struktura klasyfikacji obejmuje obecnie 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności wobec 2 408 w wersji przed zmianami. Szczegółową analizą objęto grupy elementarne czterocyfrowe.

Dla potrzeb opracowania wykorzystano także zalecenia metodologiczne Krajowego Urzędu Pracy sporządzone na podstawie projektu prof. M. Kabaja zawartego w publikacji *Strategie i pogramy przeciwdziałania bezrobociu*.

Podstawowe definicje²

- 1) Przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.
- 2) Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- 3) Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Źródła informacji³

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są:

- 1) Dane zgromadzone w powiatowych urzędach pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).
- 2) Informacje oparte na badaniach sondażowych w zakładach pracy dotyczących obecnego stanu zatrudnienia oraz przewidywanych przyjęć i zwolnień pracowników według zawodów w ciągu najbliższego roku.
- 3) Informacje oparte na badaniach sondażowych w szkołach ponadgimnazjalnych w zakresie przewidywanej liczby absolwentów według zawodów w danym roku szkolnym.

W celu zbadania sytuacji na rynku pracy poszczególnych grup zawodowych posłużono się informacjami dotyczącymi stanu bezrobocia na koniec w 2006 roku (Sprawozdanie MPiPS-01) oraz informacjami o ofertach pracy pozyskanych przez urzędy pracy w ciągu całego badanego okresu (Załącznik 1,2 i 3 do Sprawozdania MPiPS-01).

² Tamże s.6.

³ Tamże s.6-7.

Sytuacja na zachodniopomorskim rynku pracy w 2006 roku

Rynek wewnętrzny województwa zachodniopomorskiego⁴

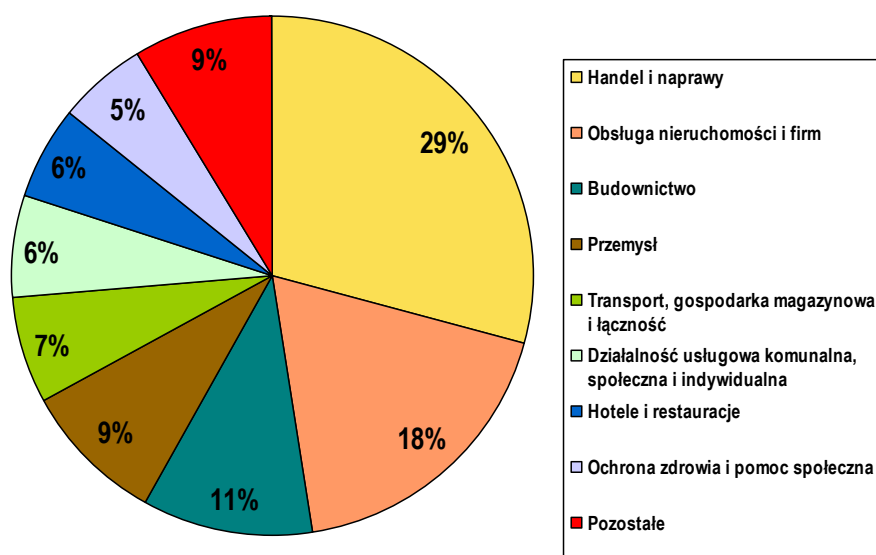
W końcu grudnia 2006 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 209,5 tys. osób prawnych, jednostek administracyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, tj o 1,3% więcej niż w końcu 2005r.

Tabela. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w latach 2001-2006 w województwie zachodniopomorskim

Wyszczególnienie	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
Ogółem	188 311	195 282	200 626	201 956	206 776	209 478
sektor publiczny	6 950	7 716	7 960	8 151	8 271	8 507
sektor prywatny	181 361	1 87 566	192 666	193 805	198 505	200 971

Największy udział w podmiotach gospodarki narodowej ogółem odnotowano w sekcji: handel i naprawy (29%), obsługa nieruchomości i firm(18%), najniższy natomiast w administracji publicznej i obronie narodowej (0,5%), edukacji (2%) oraz rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie; rybactwie (3%) i pośrednictwo finansowe (3%).

Wykres. Struktura podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD w województwie zachodniopomorskim w 2006 roku

W 2006 roku największy wzrost liczby osób pracujących w porównaniu z 2005 rokiem odnotowano w sekcjach: budownictwo (wzrost o 6,5%), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (wzrost o 5,5%) i ochrona zdrowia i pomoc społeczna (wzrost o 2,7%). W dwóch sekcjach

⁴ Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie, Podmioty Gospodarki Narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie Zachodniopomorskim w 2006r, Szczecin 2007

odnotowano spadek liczby pracujących: handel i naprawy (spadek o 1,5%) i transport, gospodarka magazynowa i łączność (spadek o 0,5%).

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej według liczby pracujących w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2006

Wyszczególnienie	2005r.	2006r.	2005r.=100%
Ogółem	206 776	209 478	101,3
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	5 859	5 953	101,6
Przemysł	18 231	18 608	102,1
Budownictwo	20 702	22 042	106,5
Handel i naprawy	62 031	61 073	98,5
Hotele i restauracje	12 273	12 369	100,8
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	14 286	14 175	99,2
Pośrednictwo finansowe	6 911	6 927	100,2
Obsługa nieruchomości i firm	37 686	38 493	102,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	991	1 008	101,7
Edukacja	4 334	4 394	101,4
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	11 200	11 502	102,7
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	12 252	12 923	105,5

W 2006 roku zarejestrowano 18,2 tys. nowych podmiotów, tj. o 13,6% więcej niż przed rokiem. Największy wzrost liczby podmiotów nowozarejestrowanych wystąpił w budownictwie (o 49%), ochronie zdrowia i pomocy społecznej (o 41) oraz działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej (o 27%). Wykreślono z rejestru 15,4 tys. podmiotów, tj. o 39% więcej niż w poprzednim roku, w tym w budownictwie (o 57%), transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 51%) oraz przemyśle (o 50%).

Sytuacja demograficzno-społeczna województwa zachodniopomorskiego

Ludność województwa zachodniopomorskiego w końcu września 2006 roku wyniosła 1 693,3 tysiąca osób⁵. W końcu 2005 roku, kobiety stanowiły 51,4% ogólnej liczby ludności, mężczyźni zaś 48,6%. Tereny miast zaludniona zdecydowana większość 69,2%, tereny wiejskie 30,8%.

Według danych GUS od 2000 roku ludność naszego województwa systematycznie spada. Na przełomie omawianych lat największy spadek dotyczył osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2000 - 2005 wyniósł ponad 68 tysięcy osób.

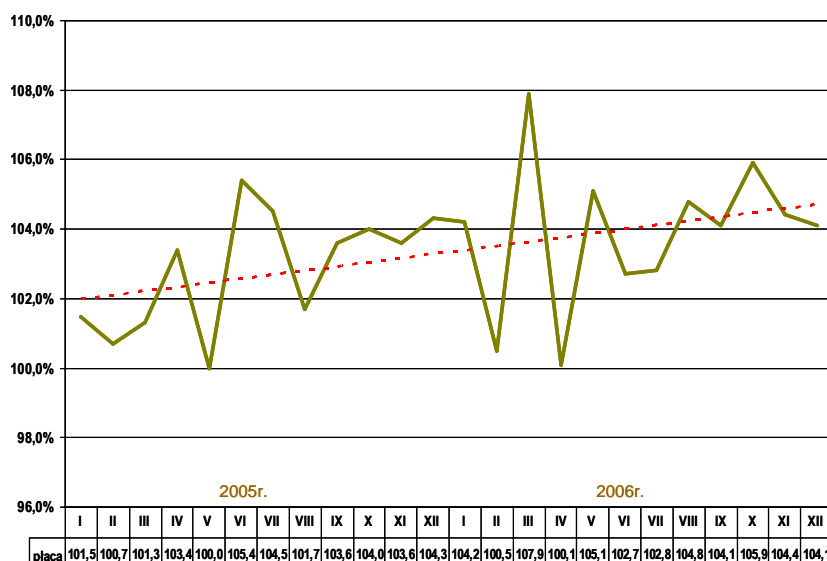
Tabela. Ludność województwa zachodniopomorskiego

Wyszczególnienie	2000r.	2004r.	2005r.
Ogółem	1 697 935	1 694 865	1 694 178
mężczyźni	827 961	824 652	824 075
kobiety	869 974	870 213	870 103
Miasta	1 182 979	1 174 336	1 171 908
Wieś	514 956	520 529	522 270
w wieku przedprodukcyjnym	415 021	356 939	346 331
w wieku produkcyjnym	1 056 257	1 102 687	1 110 868
w wieku poprodukcyjnym	226 657	235 239	236 979
Ludność na 1km2 powierzchni ogólnej	74		

Prognozy ludnościowe potwierdzają zachowanie trendu spadkowego w kolejnych latach, gdzie w 2030 roku oczekuje się, że liczba ludności w województwie zachodniopomorskim wyniesie 1 580,1 tys.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w grudniu 2006 roku wyniosło 2 505,35zł, stanowiło to 82,8% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kraju. W porównaniu z grudniem 2005 roku w województwie przeciętne wynagrodzenie brutto było wyższe o 4,1% (w kraju odnotowano wzrost w skali roku o 8,5%).

Wykres. Dynamika przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (analogiczny okres roku poprzedniego = 100)

Zastosowanie trendu wykładniczego ukazuje nam średnioroczne tempo wzrostu wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

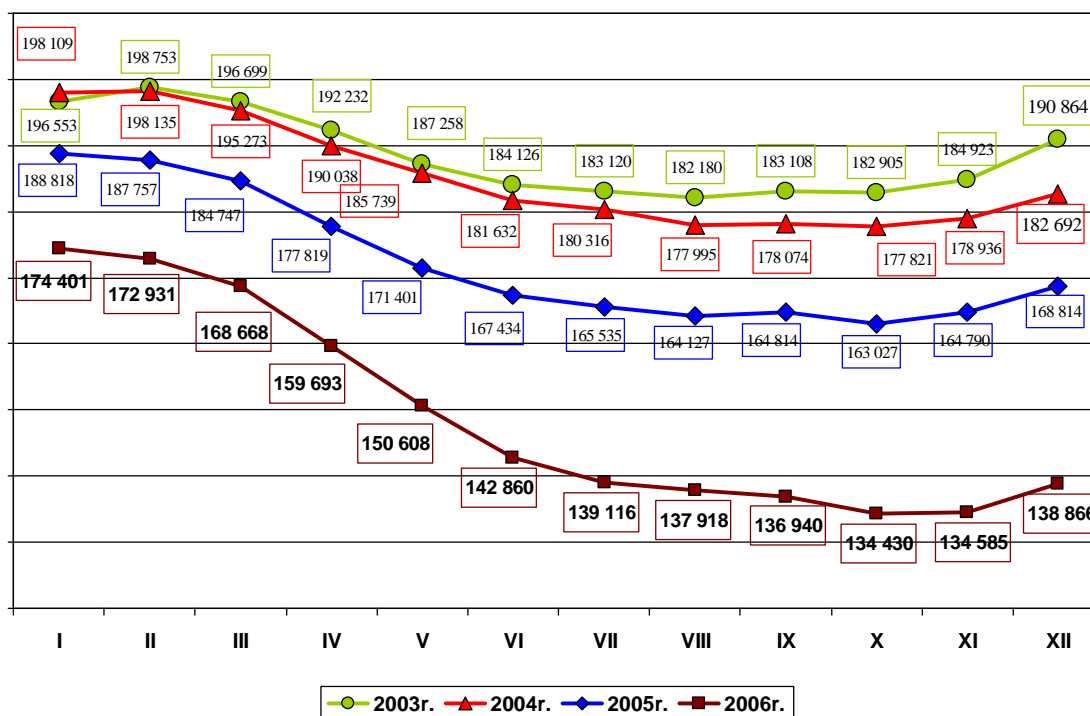
⁵ w marcu 2007 roku była to „bieżąca” informacja którą publikował GUS.

Bezrobocie rejestrowane w województwie i powiatach województwa zachodniopomorskiego

Rok 2006 był kolejnym okresem zdecydowanego spadku bezrobocia rejestrowanego. Czynniki wpływające na ten stan rzeczy możemy z całą pewnością dość łatwo zidentyfikować, to: migracja zarobkowa, wzrost PKB, efektywne wykorzystanie środków finansowych z EFS, wzrost ofert pracy. Wymienione elementy w znacznym stopniu wpłynęły na spadek liczby osób bezrobotnych w naszym regionie. Pomimo wielu czynników wpływających na dynamikę bezrobocia w dalszym ciągu głównym elementem zachodniopomorskiego jest sezonowość rynku pracy.

W końcu grudnia 2006 roku w województwie zachodniopomorskim zarejestrowanych było 138 866 osób, to spadek o 29 948 osób w porównaniu z grudniem 2005 roku. Liczba bezrobotnych kobiet w naszym województwie wyniosła 78 546 osób (tj. 56,6% ogólnej liczby bezrobotnych). Pomimo znacznego spadku samej liczby bezrobotnych kobiet (12 398 osób) w porównaniu z poprzednim rokiem. Następuje stopniowa feminizacja zachodniopomorskiego rynku pracy. Procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2006 roku wyniósł 56,6%. Udział ten systematycznie rośnie, w 2004 roku wynosił 53% a w końcu 2005 roku już 53,9%.

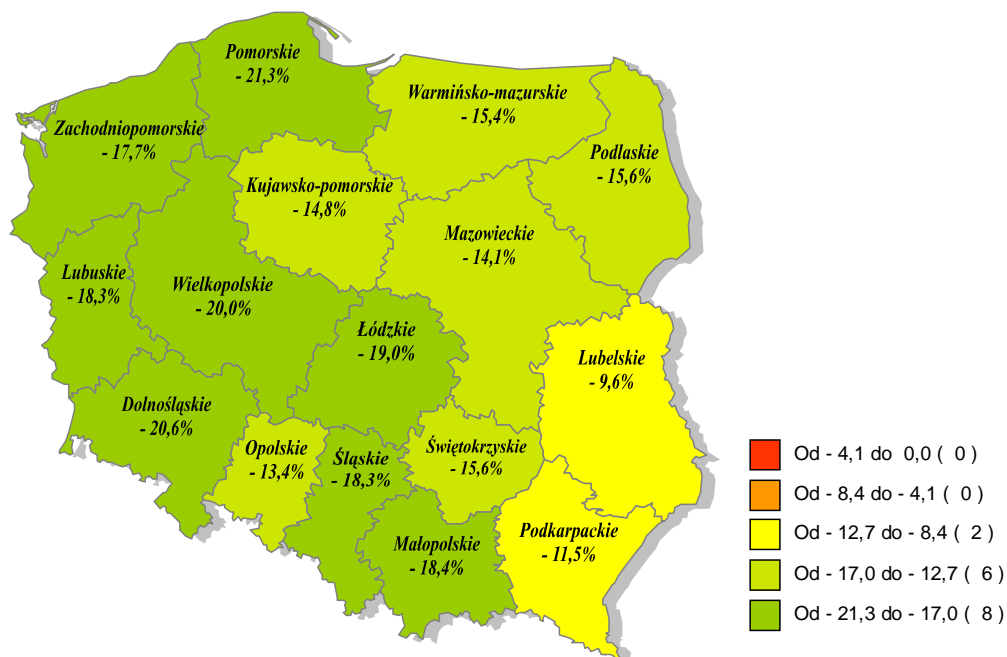
Wykres. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2003-2006

Wykres powyżej wyraźnie wskazuje na sezonowość zachodniopomorskiego rynku pracy. W latach poprzednich (2003, 2004) pomimo bardzo dużego bezrobocia rejestrowanego, można niewielkie spadki liczby bezrobotnych w II i III kwartale danego roku. Trend sezonowości utrzymuje się również przy spadku liczby bezrobotnych, co zaobserwować można w latach 2005 i 2006.

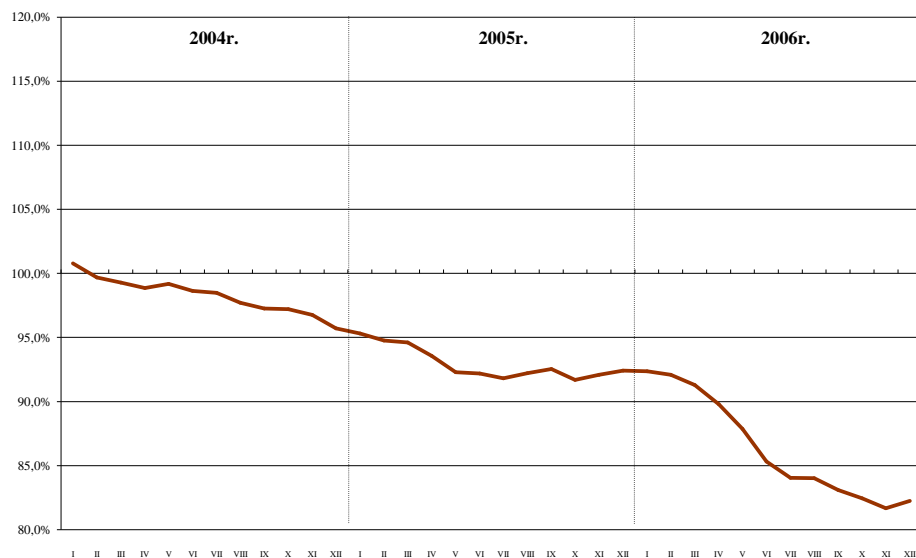
Mapa. Dynamika spadku bezrobocia w (%) spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku – stan na koniec grudnia 2006 roku

POLSKA
(- 16,7%)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

Wykres. Dynamika spadku liczby bezrobotnych w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego =100

Wykres obrazuje procentowy spadek liczby osób bezrobotnych w porównaniu z okresem roku ubiegłego.

Stopa bezrobocia dla Polski w końcu grudnia 2006 roku osiągnęła 14,9%, w porównaniu z początkiem roku (grudzień 2005r.) nastąpił spadek o 2,7%. Dla województwa zachodniopomorskiego

stopa bezrobocia w omawianym okresie wyniosła 21,7%. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że w porównaniu z początkiem roku spadek stopy bezrobocia w naszym województwie był największy wśród wszystkich województw Polski i wyniósł 3,9%. Najniższą stopę bezrobocia zaobserwowano w województwie Mazowieckim (11,9%), Wielkopolskim (11,8%) i Małopolskim (11,4%).

Tabela. Dynamika stopy bezrobocia

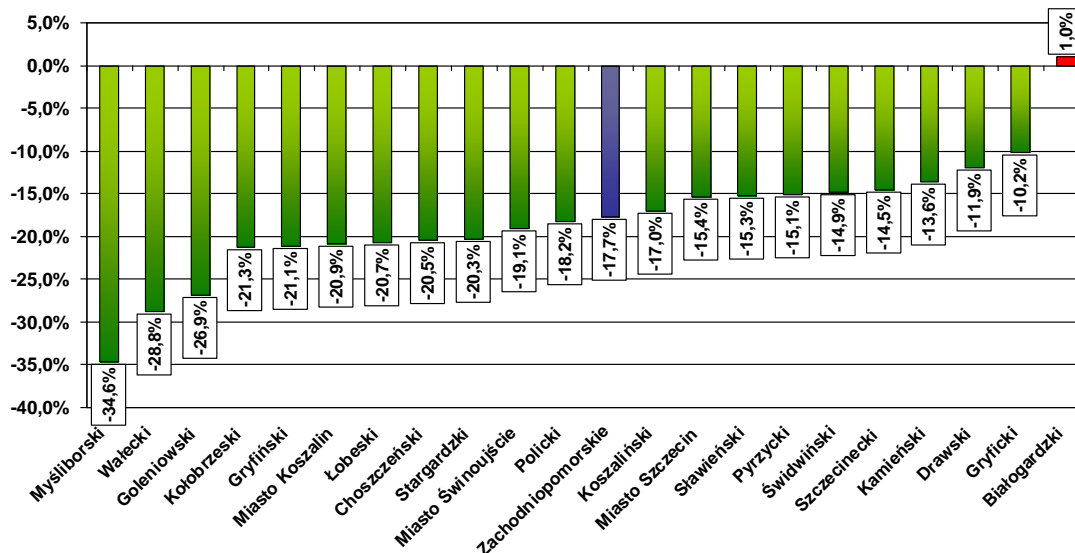
Lp.	Województwo	Stopa bezrobocia (% do cywilnej ludności aktywnej zawodowo)*		Przyrost/spadek(-) (punkty procentowe) 2006-2005
		grudzień 2005	grudzień 2006	
	POLSKA	17,6	14,9	-2,7
1.	Dolnośląskie	20,6	16,8	-3,8
2.	Kujawsko-Pomorskie	22,3	19,3	-3,0
3.	Lubelskie	17,0	15,5	-1,5
4.	Lubuskie	23,0	19,3	-3,7
5.	Łódzkie	17,9	14,8	-3,1
6.	Małopolskie	13,8	11,4	-2,4
7.	Mazowieckie	13,8	11,9	-1,9
8.	Opolskie	18,7	16,3	-2,4
9.	Podkarpackie	18,5	16,5	-2,0
10.	Podlaskie	15,6	13,3	-2,3
11.	Pomorskie	19,2	15,5	-3,7
12.	Śląskie	15,5	12,8	-2,7
13.	Świętokrzyskie	20,6	17,8	-2,8
14.	Warmińsko-Mazurskie	27,2	23,7	-3,5
15.	Wielkopolskie	14,6	11,8	-2,8
16.	Zachodniopomorskie	25,6	21,7	-3,9

*po korekcie GUS za okres od grudnia 2005 r. do sierpnia 2006 r. wynikającej z ustalenia ostatecznej liczby pracujących poza rolnictwem indywidualnym na koniec 2005 r.

Spadek liczby bezrobotnych ma swoje odzwierciedlenie w poszczególnych powiatach naszego województwa. Niezwykle pozytywnym elementem widocznym w końcu grudnia 2006 roku jest spadek liczby osób pozostających poza zatrudnieniem w większości powiatów województwa w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego. Procentowy spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z rokiem ubiegłym (grudzień 2005r.) dla województwa zachodniopomorskiego wyniósł 17,7% (tj. spadek o 29 948 osób). Największe procentowe spadki (powyżej 20 %) odnotowano w następujących powiatach: Myśliborskim (34,6%, tj. spadek o 2 463 osoby), Wałeckim (28,8%, tj. spadek o 1 717 osób), Goleniowskim (26,9%, tj. spadek o 2 142 osoby), Kołobrzeskim (21,3%, tj. spadek o 1 242 osoby), Gryfińskim (21,1%, tj. spadek o 1 835 osób), Mieście Koszalin (20,9%, tj. spadek o 1 936 osób), Łobeskim (20,7%, tj. spadek o 1 126 osób), Choszczeńskim (20,5%, tj. spadek o 1 194 osoby) i

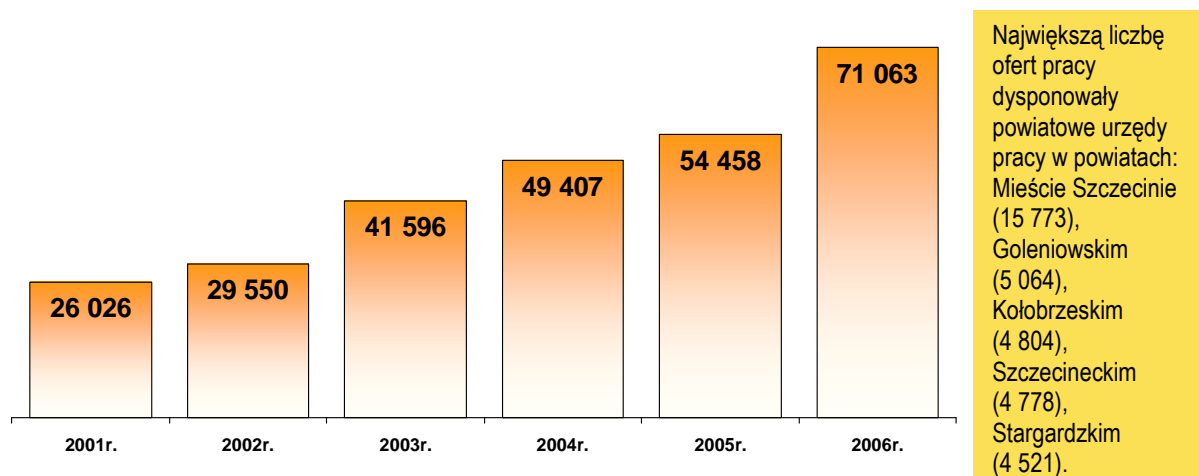
Stargardzkim (20,3%, tj. spadek 2 577 osób). W jednym powiecie odnotowano wzrost liczby bezrobotnych w porównaniu z 2005 rokiem i był to powiat Białogardzki (wzrost o 69 osób, tj. 1,0%).

Wykres. Spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego z podziałem na powiaty – grudzień 2006r

Z całą pewnością spadek liczby osób bezrobotnych jest spowodowany znacznym wzrostem ilości ofert pracy, którymi dysponowały urzędy pracy. W 2006r. ogólna liczba ofert pracy przekroczyła 71 tysięcy ofert (dla porównania w całym 2001 roku odnotowano ponad 26,0 tys. ofert pracy). W pierwszych pięciu miesiącach ur. liczba ofert pracy przyrastała arytmetycznie, osiągając w maju ponad 8 tysięcy ofert. W następnych pięciu miesiącach liczba ofert utrzymywała się na wysokim poziomie 6 tysięcy ofert pracy w miesiącu.

Wykres. Liczba ofert pracy w poszczególnych w latach 2001-2006

Przy interpretacji liczby ofert pracy należy zwrócić uwagę, iż nie zawsze jedna oferta to jedno miejsce pracy. Bardzo często za jedną ofertą pracy ukrywa się kilka lub nawet kilkanaście miejsc pracy. Możemy powiedzieć, że oferty monitorowane przez statystykę publiczną są wielozatrudnieniowe.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu są kolejnym niezmiernie istotnym czynnikiem wpływającym na poprawę sytuacji na rynku pracy. W 2006 roku aktywne formy objęły 39 tysięcy osób (w porównaniu z 2005 roku nastąpił wzrost o 3 290 osób). W ciągu całego 2006 roku najwięcej osób skorzystało ze staży (9 419 osób) i szkoleń (9 293 osoby). W dalszej kolejności aktywizację zawodową przeprowadzano w ramach: rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej (4 633 osoby), roboty publiczne (4 188 osób), rozpoczęcie przygotowania zawodowego w miejscu pracy (4 179 osób), prac interwencyjnych, na które skierowano 4 030 osób, 1 791 osób podjęło działalność gospodarczą, podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (1 425 osób), z innych form skorzystały 42 osoby.

Tabela. Wybrane kategorie osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2006

Wyszczególnienie	2005r.				2006r.				Różnica 2006r - 2005r	
	Ogółem	Udział w ogółem %	Kobiety	Udział w ogółem %	Ogółem	Udział w ogółem %	Kobiety	Udział w ogółem %	Ogółem	Kobiety
Ogółem	168 814	100,0%	90 944	53,9%	138 866	100,0%	78 546	56,6%	-29 948	-12 398
z prawem do zasiłku	26 080	15,4%	11 230	6,7%	22 400	16,1%	10 283	7,4%	-3 680	-947
Zamieszkali na wsi	67 980	40,3%	36 685	21,7%	56 822	40,9%	32 341	23,3%	-11 158	-4 344
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	6 113	3,6%	3 939	2,3%	3 928	2,8%	2 631	1,9%	-2 185	-1 308
Cudzoziemcy	47	0,0%	28	0,0%	49	0,0%	30	0,0%	2	2
Do 25 roku życia	34 027	20,2%	18 478	10,9%	25 385	18,3%	14 579	10,5%	-8 642	-3 899
Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 302	0,8%	920	0,5%	994	0,7%	703	0,5%	-308	-217
Długotrwale bezrobotne	114 321	67,7%	64 801	38,4%	92 169	66,4%	55 212	39,8%	-22 152	-9 589
Powyżej 50 roku życia	30 868	18,3%	13 159	7,8%	29 488	21,2%	13 217	9,5%	-1 380	58
Bez kwalifikacji zawodowych	44 733	26,5%	26 600	15,8%	45 315	32,6%	27 926	20,1%	582	1 326
Samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia	9 990	5,9%	9 112	5,4%	9 413	6,8%	8 696	6,3%	-577	-416
Niepelnosprawni	2 674	1,6%	1 275	0,8%	2 706	1,9%	1 354	1,0%	32	79

Liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłku wyniosła końcu 2006 roku 22 400 osób, udział osób pobierających zasiłek do ogółu bezrobotnych wyniósł 16,1%. Nastąpił spadek liczby osób pobierających zasiłek w porównaniu z rokiem ubiegłym, udział procentowy w tej grupie bezrobotnych wzrósł o 0,7%.

Osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi w końcu grudnia 2006 roku, stanowiły 40,9% ogólnej liczby osób bezrobotnych (56 822 osoby) w tym 32 341 kobiet (tj. 56,9% ogółu w tej kategorii). W porównaniu z ubiegłym rokiem w tej kategorii odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 11 158 osób.

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowią 2,8% ogólnej liczby bezrobotnych, tj. 3 928 osób, w tym 2 631 kobiet (66,9% ogólnej liczby w tej kategorii). W porównaniu z okresem analogicznym spadek liczby bezrobotnych wyniósł 0,8%.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych cudzoziemców w naszym województwie w 2006 roku wyniosła 49 osób w tym 30 kobiet.

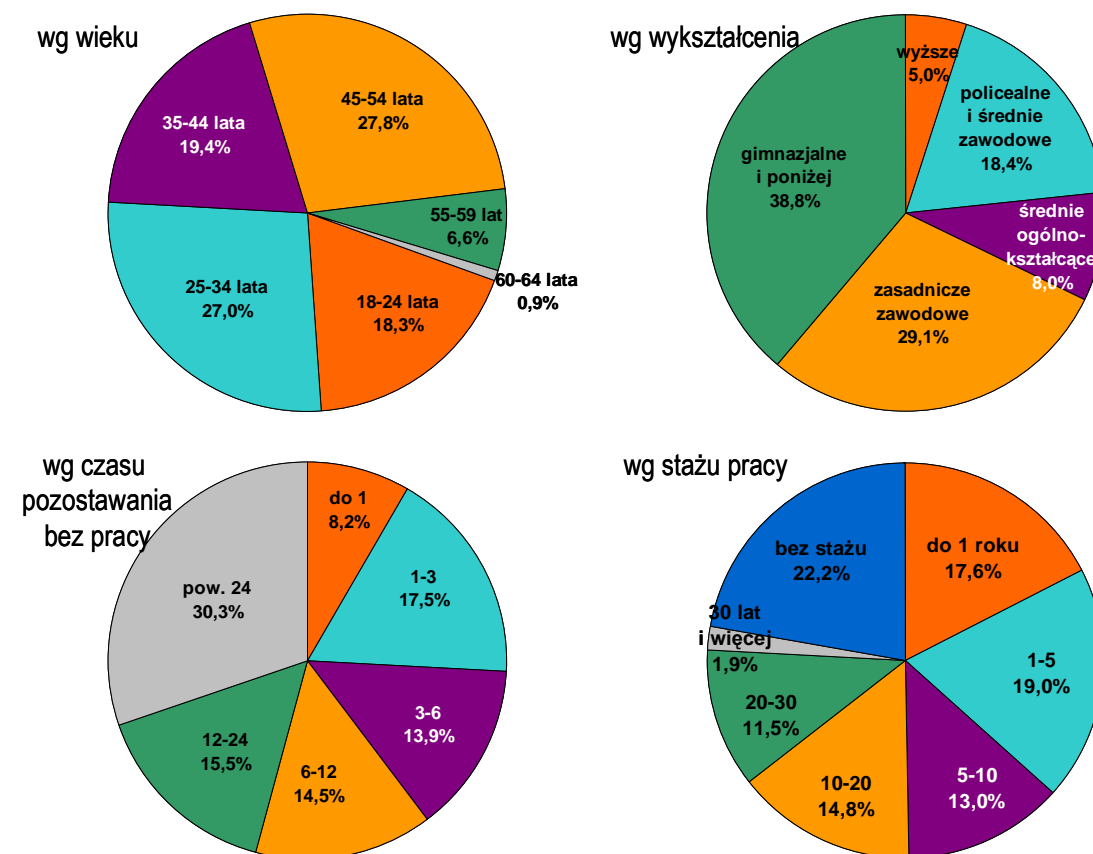
W kategorii do 25 roku życia zarejestrowano 23 385 osób (18,3% ogółu) w tym 14 579 kobiet. Odnotowano spadek w odniesieniu do ubiegłego roku o 8 642 osoby.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych w 2006 roku wyniosła 92 169 osób (66,4% ogólnej liczby bezrobotnych). Kobiety stanowią 59,9% tej kategorii (55 212 osób). Nastąpił spadek w tej kategorii o 22 152 osoby.

Osoby powyżej 50 roku życia stanowią 21,2% (tj. 29 488 osób) ogólnej liczby bezrobotnych. Mężczyźni stanowią większość w tej kategorii – 55,2%. Odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 1 380 osób. Osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły w 2006r. - 32,6% (45 315 osób) ogólnej liczby bezrobotnych, z czego 27 926 kobiet (tj. 61,6% ogólnej liczby bezrobotnych w tej kategorii). W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost liczby osób niewykwalifikowanych o 582 osoby. Osoby samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia stanowiły w końcu 2006 roku 6,8% ogólnej liczby bezrobotnych. W przeważającej części były to kobiety, które stanowiły 92,4% ogólnej liczby w tej kategorii. W tej grupie spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z analogicznym okresem wyniósł 577 osób. Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych ogółem kształtowała się na poziomie 2 706 osób, stanowiło to 1,9% ogółu bezrobotnych w województwie.

Jednym z elementów, które ukazują pełny obraz zjawiska bezrobocia w naszym województwie są dane statystyczne prezentujące strukturę osób bezrobotnych według wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy.

Wykres. Struktura osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w 2006 roku

Istotnym elementem charakteryzującym strukturę osób bezrobotnych według wieku w województwie zachodniopomorskim jest jeden z najniższych wskaźników bezrobocia wśród osób najmłodszych, czyli w wieku 18-24 lata. W końcu grudnia 2006 roku odsetek osób bezrobotnych w tej grupie w województwie zachodniopomorskim wyniósł 18,3% w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek o 1,9% (wartość wskaźnika dla Polski w tym okresie wynosiła 20,3%). Największą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby w przedziale wiekowym 45-54 lata (tj. 38 586 osób), co daje 27,8% i 25-34 lata (tj. 37 541 osób, co daje 27,0% ogólnej liczby bezrobotnych), 19,4% ogólnej liczby osób bezrobotnych to osoby w wieku 35-44 lata (26 996 osób), dwiema zdecydowanie najmniejszymi

grupami osób były osoby w wieku od 55 do 59 lat (tj. 6,6%) i osoby sklasyfikowane w kategorii 60-64 lata, które stanowiły 0,6% (1 255 osób) ogólnej liczby bezrobotnych.

W strukturze osób pozostających poza zatrudnieniem według wykształcenia, można zauważyć, iż największą grupę stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, to ponad 38,8% ogólnej liczby bezrobotnych. Kolejną znaczną grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (29,1%). Pozostałe grupy wyróżnione ze względu na wykształcenie stanowią razem jedną trzecią ogólnej liczby bezrobotnych i są to osoby z wykształceniem: policealne i średnie zawodowe – 18,4%; średnie ogólnokształcące – 8,0% i osoby legitymujące się wyższym wykształceniem – 5% (udział osób z wyższym wykształceniem jest znacząco niższy niż przeciętna dla Polski, która wyniosła 6,1% w końcu 2006r.).

Osoby zarejestrowane jako bezrobotne powyżej 12 miesięcy stanowiły w województwie zachodniopomorskim ponad 45% ogólnej liczby osób bezrobotnych. W kategorii 12-24 miesięcy to 15,5% ogólnej liczby bezrobotnych, natomiast w kategorii powyżej 24 miesięcy pozostawania bez pracy odnotowano 30,3% ogólnej liczby bezrobotnych (spadek w porównaniu z 2005 rokiem o 2,9%). Kolejne wyróżnione kategorie to: 6-12 miesięcy ponad 14,5%, 3-6 miesięcy to 13,9%, 1-3 miesięcy ponad 17,5% i do 1 miesiąca niespełna 8,2%. W porównaniu ze strukturą bezrobotnych w 2005 roku można zauważyć pewne elementy charakterystyczne dla bezrobocia frykcyjnego (wzrost bezrobotnych tj. rosnąca liczba osób pozostających bez pracy do 3 miesięcy o 2,3%).

Analizując dane dotyczące podziału bezrobotnych według stażu pracy można zaobserwować znaczny udział bezrobotnych w grupie bez stażu (22,2%, tj. 30 822 osoby), ze stażem do 1 roku (17,6%) i od 1 do 5 lat stażu (19,0%). Ponad 58% ogółu bezrobotnych stanowili bezrobotni z trzech wymienionych grup. Może to oznaczać, że dużą grupę bezrobotnych stanowią absolwenci i młode osoby z niewielkim stażem pracy.

Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów)

Na dzień 31 grudnia 2006 roku najmniejszą grupą zawodową na rynku pracy w województwie zachodniopomorskim były osoby bezrobotne posiadające zawody mieszczące się w dwóch wielkich grupach zawodowych:

- Siły zbrojne (0) - 425 osób (0,3% ogółu),
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (1) - 441 osób (0,3% ogólnej liczby bezrobotnych).

Należy zauważyć, że we wszystkich grupach odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego.

W pozostałych wielkich grupach zawodowych odnotowano:

- Specjaliści (2) – 7 358 osób (5,3% ogółu) nastąpił spadek o 679 osób (tj. 8,7%), kobiety w tej grupie stanowią ponad 72%;
- Technicy i inny średni personel (3) – 17 459 osób (12,6% ogółu) odnotowano spadek o 3 228 osób (tj. 15,6%), kobiety stanowią 64,4% tej kategorii;
- Pracownicy biurowi (4) – 5 063 osoby (3,6% ogółu) nastąpił spadek o 2 229 osób (tj. 30,6%), kobiety w tej grupie stanowią zdecydowana większość tj. 82,8%;
- Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (5) – 20 569 osób (14,8% ogółu) w tym 18 104 kobiety (88% tej grupy), spadek liczby osób bezrobotnych w tej grupie wyniósł 5 775 osób (tj. 22%);
- Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (6) – 5 864 osoby (4,2%) nastąpił spadek o 1 378 osób (tj. 23,5%), kobiety stanowią 61,5% (3 607 osób);
- Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7) – 32 144 osoby (23,1% ogółu), kobiety stanowią 26% (8 370 osób), odnotowano spadek o 11 075 osób (tj. 25,6%);
- Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (8) – 5 979 osób (4,3% ogółu), kobiety stanowią 25,8% (1 541 osób) i odnotowano spadek o 2 063 osoby (tj. 34,5%);
- Pracownicy przy pracach prostych (9) – 20 171 osób (14,5%), kobiety stanowią 57,2% (11 531 osób), zanotowano spadek liczby osób bezrobotnych o 6 767 osób (tj. 25,1%).

Tabela. Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności w województwie zachodniopomorskim w 2006 roku

Symbol	Zawody i specjalności	Zarejestrowani bezrobotni w końcu 2006 roku										Oferty pracy zgłoszone w 2006r.
		Ogółem	kobiety	do 12 mies. od dnia ukończenia szkoły		poprzednio pracujący, pozostający bez pracy w miesiącach						
				razem	kobiety	do 1		1 - 12		pow. 12		
						razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	
0	SIŁY ZBROJNE	425	0	1	0	16	0	103	0	44	0	5
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	441	207	1	1	22	7	188	87	228	113	284
2	SPECJALIŚCI	7358	5349	975	677	512	343	2808	2058	1923	1507	3409
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	17459	11245	853	590	1041	576	6595	4117	5562	3922	6685
4	PRACOWNICY BIUROWI	5063	4190	89	80	246	185	1868	1480	2417	2092	7815
5	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	20569	18104	487	391	1212	1037	8180	7049	8757	8001	9709
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	5864	3607	28	17	472	263	2025	1084	2727	1766	700
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	32144	8370	329	59	2602	499	13467	3012	12647	3820	16206
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	5979	1541	9	5	492	118	2450	607	2655	746	4362
9	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	20171	11531	35	28	1504	746	7402	3937	9857	5931	21711

W 2006 roku w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 23 339 osób bez zawodu, w tym 14 402 kobiety. W porównaniu z 2005 rokiem odnotowano wzrost o 14,6% (tj. 3 409 osób). Wzrost liczby osób bezrobotnych nie posiadających zawodu widoczny jest od 2001 roku.

Zawody, które generowały bezrobocie w województwie zachodniopomorskim w ubiegłym roku to:

Sprzedawca
 Robotnik pomocniczy w przemyśle
 przetwórczym
 Robotnik gospodarczy
 Asystent ekonomiczny
 Kucharz
 Ślusarz
 Murarz
 Krawiec
 Sprzątaczką
 Pracownik biurowy

**Pierwsza 10 zawodów to 29%
 wszystkich bezrobotnych**

pierwsza **25** zawodów to **44%** wszystkich bezrobotnych

pierwsza **50** zawodów to aż **55%** wszystkich bezrobotnych

pierwsza **100** zawodów to **65%** wszystkich bezrobotnych

Do 2005 roku hierarchia zawodów o największej liczbie bezrobotnych wydawała się „ułożona”. W 2006 roku schemat ten został zaburzony, przyczyna tego może wydawać się migracja zarobkowa. Dwa pierwsze zawody uplasowały się na tej samej pozycji, tj. sprzedawca i robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym. Większy napływ wystąpił w zawodach robotnik gospodarczy i asystent ekonomiczny.

Tabela. Zawody o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2000-2006

2000r.	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
Sprzedawca	Sprzedawca	Sprzedawca	Sprzedawca	Sprzedawca	Sprzedawca	Sprzedawca
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym
Ślusarz	Kucharz	Ślusarz	Ślusarz	Kucharz	Kucharz	Robotnik gospodarczy
Kucharz	Murarz	Kucharz	Murarz	Murarz	Ślusarz	Asystent ekonomiczny
Murarz	Ślusarz	Murarz	Kucharz	Ślusarz	Murarz	Kucharz
Pracownik biurowy	Pracownik biurowy	Pracownik biurowy	Pracownik biurowy	Robotnik gospodarczy	Robotnik gospodarczy	Ślusarz
Sprzątaczką	Sprzątaczką	Planista produkcyjny	Robotnik gospodarczy	Asystent ekonomiczny	Asystent ekonomiczny	Murarz
Robotnik gospodarczy	Robotnik gospodarczy	Mechanik sam.os.	Mechanik sam.os.	Pracownik biurowy	Pracownik biurowy	Krawiec
Planista produkcyjny	Planista produkcyjny	Robotnik gospodarczy	Asystent ekonomiczny	Mechanik sam.os.	Sprzątaczką	Sprzątaczką
Krawiec	Mechanik sam.os.	Sprzątaczką	Sprzątaczką	Sprzątaczką	Mechanik sam.os.	Pracownik biurowy

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

W 2006 roku odnotowano 3 928 osób (2,8% ogółu) bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym 2 631 kobiet. W tej kategorii nastąpił spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym o 2 185 osób. Najliczniejszą grupą są osoby bez zawodu – 1 121 osób, w tym 783 kobiety. W następnej kolejności wyróżniono zawody:

- Sprzedawca - 229
- Ekonomista - 186
- Asystent ekonomiczny* (zawód szkolny: Technik ekonomista) - 134
- Technik żywienia i gospodarstwa domowego - 112
- Kucharz małej gastronomii - 111
- Handlowiec - (zawód szkolny: Technik handlowiec) - 96
- Mechanik samochodów osobowych - 85
- Fryzjer - (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich) - 48
- Kucharz - 47
- Pracownik biurowy (Zawód szkolny: Technik prac biurowych) - 46

Osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy

W 2006 roku odnotowano 49 985 osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, w porównaniu z rokiem 2005 nastąpił spadek o ponad 15 tys. osób. Udział bezrobotnych kobiet w tej kategorii pod koniec ubiegłego roku wyniósł 59,6% (tj. 29 790 kobiet).

Mimo spadku ogólnej liczby bezrobotnych udział osób w tej grupie nadal jest znaczący. Problem długotrwałego bezrobocia wysuwa się na pierwszy plan, wskazując instytucjom przeciwdziałającym skutkom bezrobocia, na które grupy społeczne należałoby zwrócić szczególną uwagę.

Tu zasługują na uwagę instytucje, które mają za zadanie identyfikować, docierać do jednostek, które straciły wiarę w szybki lub jakikolwiek powrót na rynek pracy. Mamy tu na myśli przede wszystkim Kluby Pracy, które działają w zasadzie we wszystkich powiatach. Wielki wpływ na udzielanie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej ma Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Szczecinie i oddział zamiejscowy w Koszalinie działające przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Szczecinie.

Wśród osób długotrwale bezrobotnych najliczniejszą grupę zawodową stanowią:

- Sprzedawca - 5 792
- Bez zawodu - 3 168
- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - 2 555
- Robotnik gospodarczy - 1 441
- Sprzątaczką - 1 220
- Murarz - 1 160
- Ślusarz - 1 135
- Kucharz - 1 131
- Asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista) - 1 127
- Pracownik biurowy (Zawód szkolny: Technik prac biurowych) - 989

Pierwsza dziesiątka zawodów stanowi ponad 39% wszystkich osób długotrwale bezrobotnych.

Wśród długotrwale bezrobotnych kobiet najliczniejsze zawody to:

- Sprzedawca - 5 393
- Bez zawodu - 1 892
- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - 1 588
- Sprzątaczką - 1 208
- Asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista) - 1 057
- Kucharz - 991
- Szwaczka - 948
- Krawiec - 940
- Pracownik biurowy (Zawód szkolny: Technik prac biurowych) - 927
- Robotnik gospodarczy – 679

Zawód sprzedawca pojawia się we wszystkich zestawieniach na jednym z pierwszych miejsc, przyczyną tego wydaje się być to, że zawód ten nie wymaga bardzo dużego doświadczenia zawodowego.

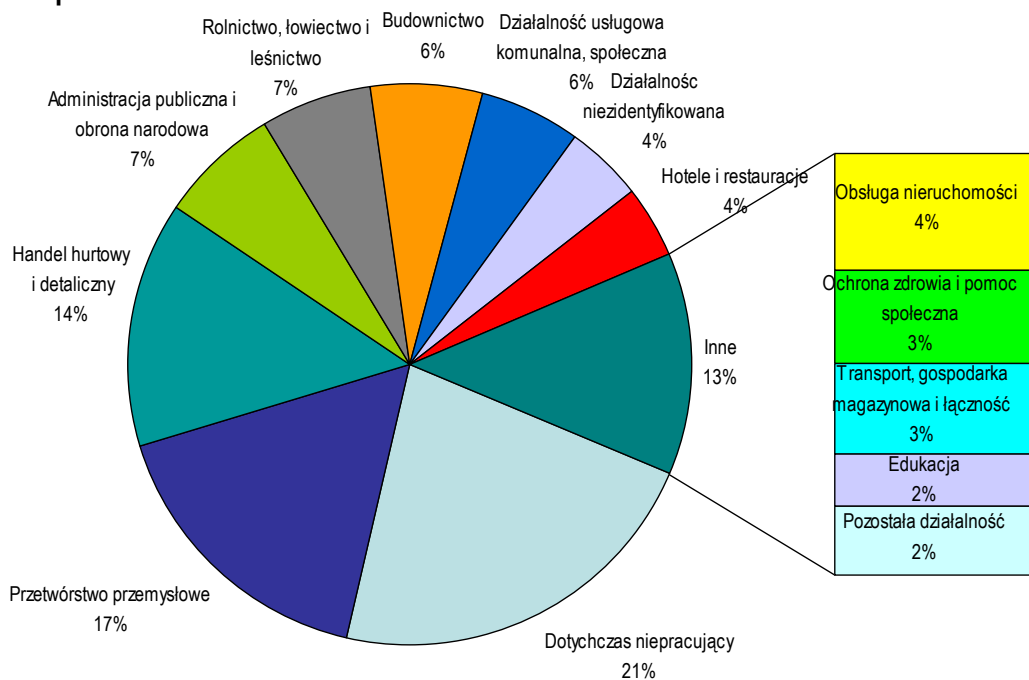
Analiza bezrobocia według PKD

Polska Klasyfikacja Działalności⁶ jest podstawą systemu klasyfikacji gospodarczych i społecznych, do której nawiązują inne klasyfikacje, a zwłaszcza Polska Klasyfikacja Wzrostów i Usług. PKD ustala symbole, nazwy i zakres poszczególnych grupowań klasyfikacyjnych na pięciu różnych poziomach, tj. sekcji i podsekcji, działów, grup, klas i podklas. Klasyfikacja działalności stosowana jest m.in. do:

- klasyfikowania podmiotów gospodarczych dla potrzeb krajowego, urzędowego rejestru podmiotów gospodarki narodowej REGON - wg rodzaju prowadzonej przez nie działalności,
- przedstawiania struktury gospodarki narodowej z punktu widzenia społecznego podziału pracy,
- zestawiania dynamicznych szeregów dla potrzeb ekonomicznej analizy rozwoju gospodarczego,
- opracowywania bilansów gospodarki narodowej, w tym zintegrowanych rachunków narodowych,
- sporządzania porównań międzynarodowych,
- zestawiania informacji statystycznych, odpowiednio porównywalnych z innymi krajami⁷.

W Powiatowych Urzędach Pracy zarejestrowano 108 044 osoby bezrobotne (stan na 31 grudnia 2006 roku) poprzednio pracujących, jest to 77,8% ogólnej liczby bezrobotnych. W większości osoby te pracowały w sektorze prywatnym (tj. 74,9%) a tylko 25,1% w sektorze publicznym.

Wykres. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w województwie zachodniopomorskim w 2006 roku

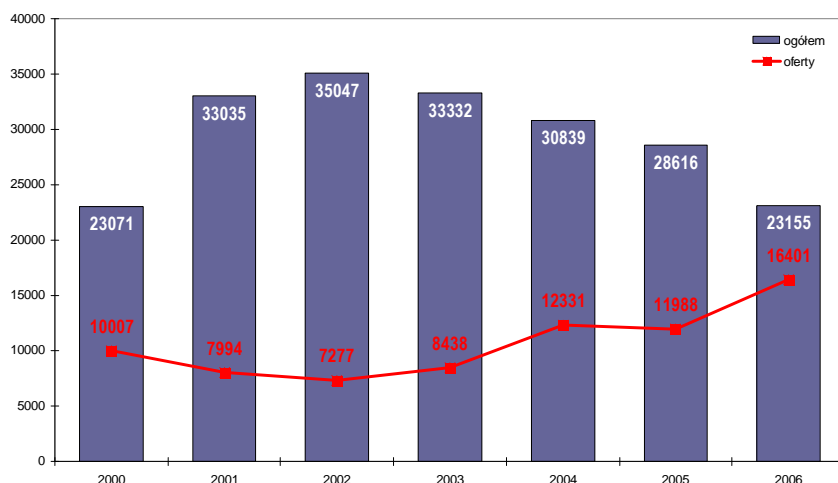
⁶ Klasyfikacja PKD została wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. (Dz. U. nr 33, poz. 289) z późniejszymi zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 165, poz. 1727) do stosowania w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej. Zastąpiła ona klasyfikację wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. (Dz. U. Nr 128, poz. 829, z późn. zm.).

⁷ http://www.stat.gov.pl/klasyfikacje/opisy_klasyfikacji/pkd.htm

W największych sekcjach PKD odnotowano (stan na 31 grudnia 2006r.):

- Przetwórstwo przemysłowe - ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 23 155 osób (spadek o 5 461 osób), w tym 12 478 kobiet (53,9%). Ponad 93% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku sumę 16 401 ofert.

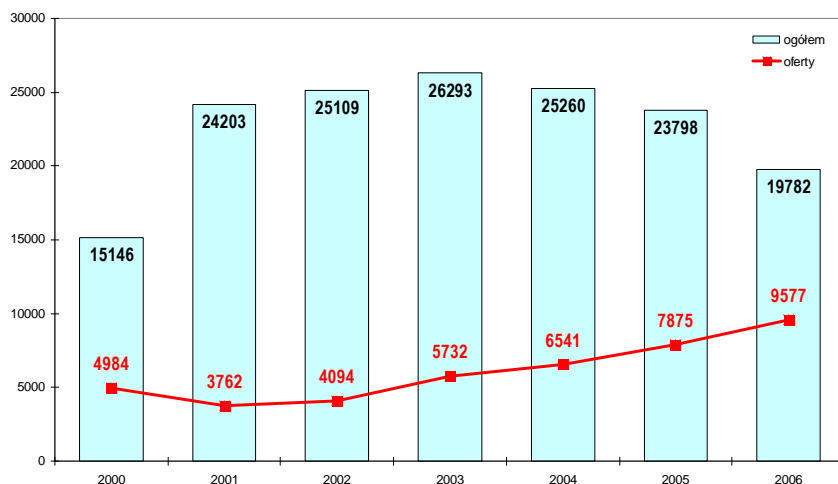
Wykres. Bezrobotni oraz oferty pracy wg PKD Przetwórstwo przemysłowe w województwie zachodniopomorskim w latach 2000-2006

Przetwórstwo przemysłowe - sekcja ta obejmuje: przemysłową, rzemieślniczą działalność chałupniczą działalność produkcyjną, czyli bezpośrednie wytwarzanie nowych wyrobów, zarówno w procesie produkcji jednostkowej, seryjnej i masowej, oraz działalność jednostek prowadzących sprzedaż wyrobów dla ogółu ludności w miejscu ich wytwarzania; działalność w zakresie usług produkcyjnych scharakteryzowaną w Zasadach Metodycznych; zagospodarowanie odpadów, ziomu i wyrobów wybrakowanych, pasteryzowanie i butelkowanie mleka, przetwórstwo ryb świeżych (wyluskiwanie ostryg, filetowanie ryb), drukowanie i działalności z nim związane, produkcja betonu gotowego do użytku, wyprawianie skór, konserwacja drewna, obróbka elektrolityczna, platerowanie, obróbka na gorąco oraz polerowanie metali, produkcja tablic sygnalizacyjnych i ogłoszeniowych, rekonstrukcja lub odbudowa maszyn (np. silników samochodowych), naprawa i renowacja statków, bieżnikowanie opon.

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 19 782 osoby (spadek o 4 016 osób), w tym 14 010 kobiet (70,2%). Ponad 93% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2001 roku systematycznie rośnie, przekraczając w 2006 roku 9 tysięcy ofert.

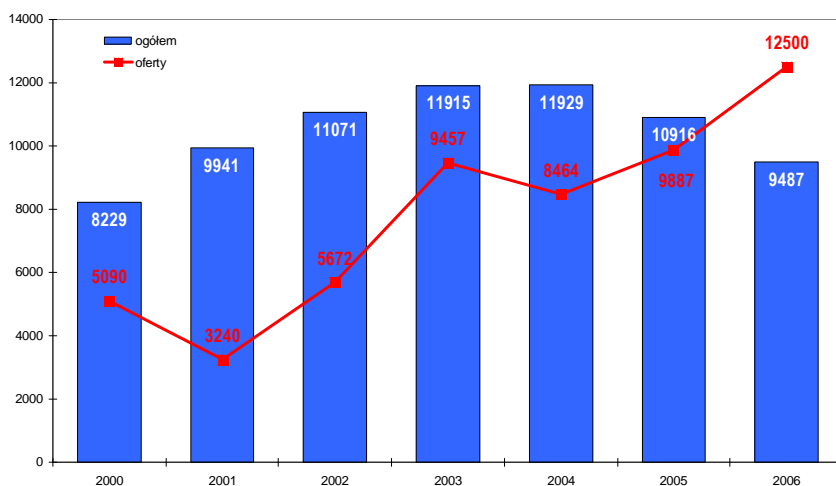
Wykres. Bezrobotni oraz oferty pracy wg PKD Handel hurtowy i detaliczny w województwie zachodniopomorskim w latach 2000-2006

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodów, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego - sekcja ta obejmuje: wszelką działalność dotyczącą pojazdów samochodowych, motocykli, z wyłączeniem ich produkcji i wynajmu, handel hurtowy nowymi i używanymi towarami, niezależnie od tego, kto jest nabywcą; działalność agentów pośredniczących w hurtowych transakcjach kupna i sprzedaży, handel detaliczny nowymi i używanymi towarami prowadzony przez sklepy, domy towarowe, na straganach i targowiskach, przez domokrańców i komiwojażerów, domy aukcyjne i poza siecią sklepową, wykonywany na własny rachunek lub jako sprzedaż komisowa, dokonywane na własny rachunek operacje zwyczajowo związane z handlem (sortowanie, składowanie, przepakowywanie).

- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 9 487 osób (spadek o 1 429 osób), w tym 3 727 kobiet (39,3%). Ponad 79% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze publicznym. Liczba ofert pracy od 2004 roku systematycznie rośnie, przekraczając w 2006 roku 12,5 tys. ofert.

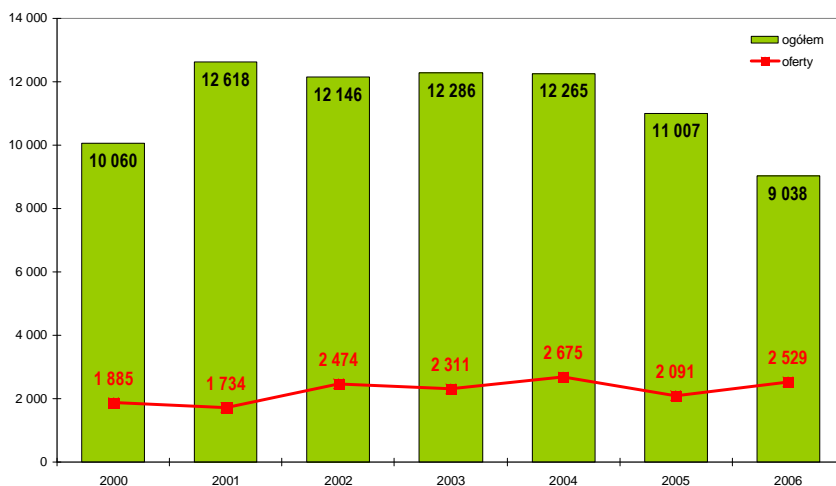
Wykres. Bezrobotni oraz oferty pracy wg PKD Administracja publiczna i obrona narodowa w województwie zachodniopomorskim w latach 2000-2006

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne - sekcja ta obejmuje działalność: ustawodawczą i wykonawczą prowadzoną przez centralne i naczelné organy administracji państwowej, terenowe organy administracji rządowej i organy samorządowe w zakresie sprawowania funkcji wewnętrznej państwa w sferze finansowej, podatkowej, gospodarczej, kulturalnej, edukacji, ochrony zdrowia i pozostałej socjalnej, wykonawczą związaną ze sprawowaniem funkcji zewnętrznych państwa w sferze spraw zagranicznych i obronności, w sferze ochrony bezpieczeństwa państwa oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego, wymiaru sprawiedliwości włączając wykonywanie wyroków sądowych, straży pożarnej finansowaną ze środków z powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym.

- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 9 038 osób (spadek o 1 969 osób), w tym 4 258 kobiet (47,1%). Ponad 81% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym, 19% w sektorze publicznym. Liczba ofert pracy od 2002 roku utrzymuje się na poziomie ponad 2 tysięcy.

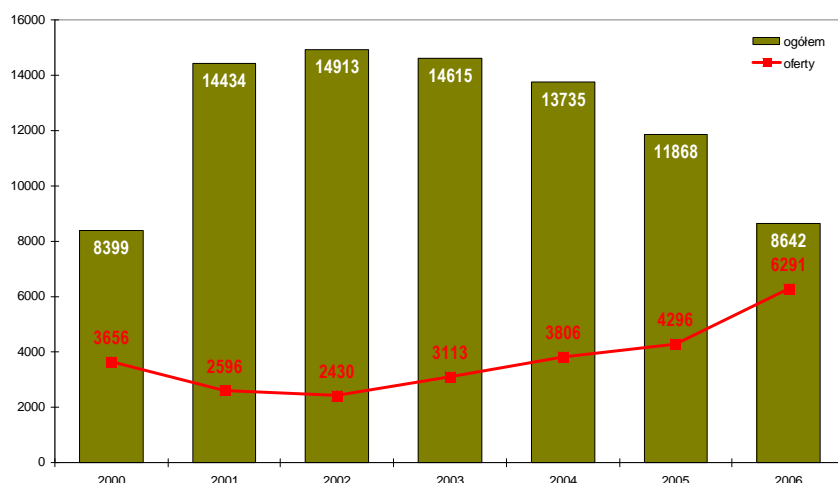
Wykres. Bezrobotni oraz oferty pracy wg PKD Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo w województwie zachodniopomorskim w latach 2000-2006

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo - sekcja ta obejmuje wytwarzanie produktów rolniczych i leśnych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego w zakresie: uprawy i hodowli roślin, również upraw leśnych; chowu i hodowli zwierząt, z wyłączeniem ryb i innych zwierząt wodnych; pozyskiwania zwierząt łownych; pozyskiwania drewna i surowców leśnych; wytwarzanie i pozyskiwanie produktów zwierzęcych oraz związaną z tym działalność usługową, z wyłączeniem sportowej i rekreacyjnej.

- Budownictwo – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 8 642 osoby (spadek o 3 226 osób), w tym 1 162 kobiety (13,4%). Ponad 94% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku sumę 6 291 ofert.

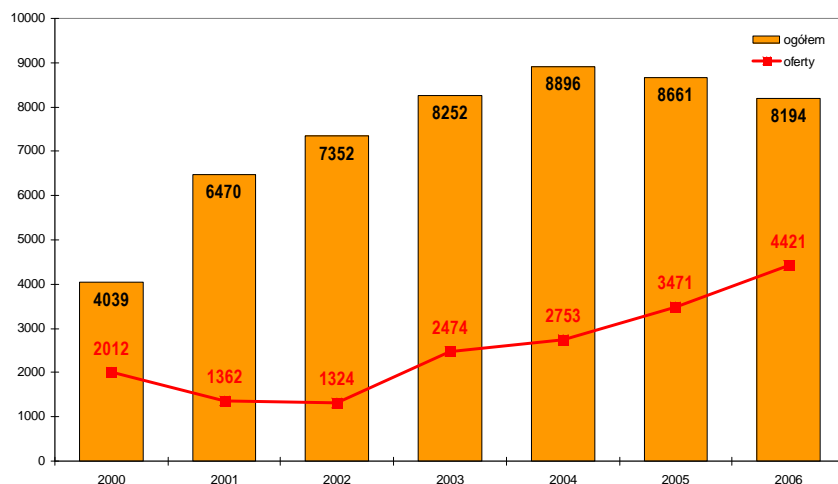
Wykres. Bezrobotni oraz oferty pracy wg PKD Budownictwo w województwie zachodniopomorskim w latach 2000-2006

Budownictwo - dział ten obejmuje: Roboty ogólnobudowlane i specjalistyczne, instalacje budowlane i pozostałe prace związane z budową i rozbudową obiektów budowlanych. W szczególności dział ten obejmuje działalność polegającą na wznoszeniu kompletnych budynków i budowli począwszy od przygotowania terenu, przez zróżnicowany zakres robót ziemnych i fundamentowych (stan zerowy), wykonywanie elementów nośnych, przegród budowlanych, układanie i pokrywanie dachów do robót montażowych, instalacyjnych i wykończeniowych, prowadzonych w wykonawstwie bezpośrednim i podwykonawstwie.

- Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 8 194 osoby (spadek o 467 osób), w tym 4 716 kobiet (57,6%). Ponad 86% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku wielkość ponad 4 tys.

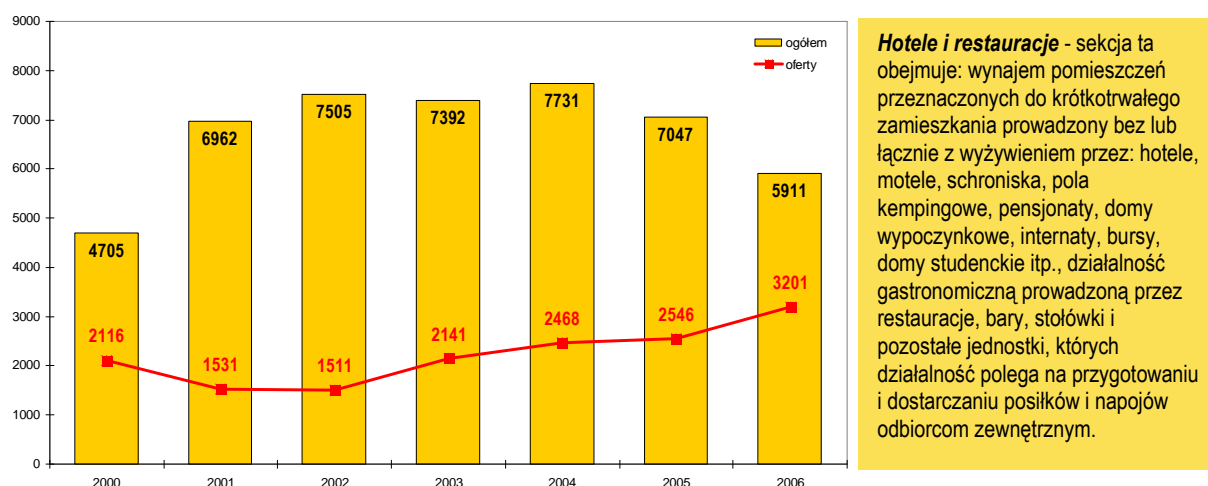
Wykres. Bezrobotni oraz oferty pracy wg PKD Działalność usługowa komunalna, społeczna w województwie zachodniopomorskim w latach 2000-2006

Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała - Sekcja ta obejmuje różne rodzaje działalności, gdzie indziej niesklasyfikowane, w tym: organizacji członkowskich, stowarzyszeń, związków religijnych, związków zawodowych, twórczą i odtwórczą w zakresie kultury i sztuki włączając działalność muzeów, bibliotek, archiwów; ochronę zabytków, produkcję i rozpowszechnianie filmów i nagrań wideo; działalność radiową i telewizyjną, działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych, rezerwatów przyrody oraz innych obszarów i obiektów chronionej przyrody, działalność rozrywkową, rekreacyjną i sportową, oczyszczanie miast, osiedli i skupisk ludzkich; usuwanie, likwidowanie odpadów i nieczystości, usługi pralnicze, fryzjerskie, kosmetyczne i inne mające na celu zapewnienie dobrego samopoczucia fizycznego i psychicznego.

- Hotele i restauracje – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 5 911 osób (spadek o 1 136 osób), w tym 4 689 kobiet (79,3%). Ponad 99% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku ponad 3 tys. ofert.

Wykres. Bezrobotni oraz oferty pracy wg PKD Hotele i restauracje w województwie zachodniopomorskim w latach 2000-2006

W pozostałych sektorach wyróżniono:

- Działalności niezidentyfikowana - ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 6 146 osób (spadek o 722 osoby), w tym 3 396 kobiet (55,3%).
- Obsługa nieruchomości – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 4 683 osoby (spadek o 1 190 osób), w tym 4 689 kobiet (60,5%). Ponad 81% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2001 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku ponad 5,7 tys. ofert.
- Obsługa nieruchomości – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 4 683 osoby (spadek o 1 190 osób), w tym 4 689 kobiet (60,5%). Ponad 81% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2001 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku ponad 5,7 tys. ofert.
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna - ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 3 877 osób (spadek o 696 osób), w tym 3 184 kobiety (82,1%). Ponad 70% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze publicznym. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie rosła do 2005 utrzymując poziom ok. 3 tysięcy ofert.
- Transport, gospodarka magazynowa i łączność - ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 3 750 osób (spadek o 1 072 osoby), w tym 1 685 kobiet (44,9%). Ponad 72% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie wzrasta, osiągając w 2006 roku ponad 3 tys. ofert.
- Edukacja - ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 2 196 osób (spadek o 369 osób), w tym 1 664 kobiety (75,8%). Ponad 68% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze publicznym. Liczba ofert pracy od 2001 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku 2 414 ofert.
- Pośrednictwo finansowe - ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 874 osoby (spadek o 172 osoby), w tym 703 kobiety (80,4%). Ponad 75% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2001 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku sumę 1 253 ofert.

- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną - ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 795 osób (spadek o 176 osób), w tym 189 kobiet (23,8%). Ponad 47% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2003 roku utrzymuje się na poziomie ponad 450, osiągając w 2006 roku sumę 509 ofert.
- Rybactwo – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 464 osoby (spadek o 210 osób), w tym 108 kobiet (23,3%). Ponad 88% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2004 roku systematycznie maleje, osiągając w 2006 roku sumę 42 ofert.
- Górnictwo – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 266 osób (spadek o 63 osoby), w tym 121 kobiet (45,5%). Ponad 90% bezrobotnych poprzednio pracowało w sektorze prywatnym. Liczba ofert pracy od 2003 roku systematycznie maleje, osiągając w 2006 roku sumę 58 ofert.
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników - ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 481 osób (spadek o 147 osób), w tym 366 kobiet (76,1%).
- Dotychczas niepracujący - ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 30 822 osoby, w tym 19 073 kobiety (tj. 61,9%). Od 2000 do 2003 roku liczba osób dotychczas niepracujących systematycznie rosła (43 282 osoby w 2003 roku). Spadek w tej kategorii nastąpił od 2004 roku, w porównaniu z 2003r. spadek liczby bezrobotnych wynosi 12 460 osób.

Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów)

W okresie od stycznia do grudnia 2006 roku Powiatowe Urzędy Pracy dysponowały 71 063 (źródło MGIP-01) ofertami pracy. W całym 2006 roku jedynie w grudniu odnotowano nieznacznie mniejszą liczbę ofert pracy, w pozostałych miesiącach liczba ofert pracy znacznie przewyższała tą z roku poprzedniego. W maju 2006 roku, urzędy pracy odnotowały rekordową ilość ofert pracy (8 029 ofert).

Tabela. Liczba ofert pracy z podziałem na powiaty województwa zachodniopomorskiego w 2006 roku

Powiat	Miesiąc 2006r.												Ogółem w 2006r.
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Białogardzki	70	50	166	268	290	128	154	133	149	180	103	28	1 719
Choszczeński	85	54	155	288	271	213	167	99	192	147	84	81	1 836
Drawski	146	126	325	772	316	209	343	211	257	372	119	137	3 333
Goleniowski	210	307	301	440	378	465	485	1 040	560	527	214	137	5 064
Gryficki	99	109	308	384	601	293	192	174	209	278	130	166	2 943
Gryfiński	40	153	158	227	417	209	222	161	286	86	114	158	2 231
Kamieński	55	107	167	256	277	170	134	63	106	72	44	68	1 519
Kołobrzeski	233	335	555	560	518	459	426	505	409	411	255	138	4 804
Miasto Koszalin	91	168	192	188	232	264	179	236	125	203	199	122	2 199
Koszaliński	34	61	73	169	273	165	155	121	67	91	164	88	1 461
Łobeski	237	264	95	137	203	140	54	74	131	238	137	92	1 802
Mysliborski	198	307	337	316	359	234	305	371	405	466	177	129	3 604
Policki	61	63	268	180	245	242	223	199	219	176	101	89	2 066
Pyrzycki	165	156	231	306	203	252	217	160	232	249	188	176	2 535
Sławieński	127	207	250	228	251	275	271	423	334	288	254	190	3 098
Stargardzki	176	574	429	528	437	446	488	418	319	342	247	117	4 521
Szczecinecki	290	380	289	500	460	496	479	366	273	457	543	245	4 778
Świdwiński	222	234	295	181	171	158	128	93	180	248	111	199	2 220
Miasto Świnoujście	90	78	97	172	137	113	131	155	99	82	79	51	1 284
Walecki	81	157	175	129	335	422	146	190	198	149	206	85	2 273
Miasto Szczecin	1 193	1 046	1 385	1 154	1 655	1 863	1 468	1 212	1 487	1 254	1 119	937	15 773
Zachodniopomorskie	3 903	4 936	6 251	7 383	8 029	7 216	6 367	6 404	6 237	6 316	4 588	3 433	71 063

Największą ilością ofert pracy dysponowały urzędy pracy w powiatach: Mieście Szczecinie 15,7 tys., Goleniowskim 5 tys. i Kołobrzeskim 4,8 tys.

W 2006 roku najczęściej poszukiwane były osoby w następujących zawodach:

- Robotnik gospodarczy – 9 492
- Sprzedawca – 4 700
- Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych] – 4 440
- Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji] – 2 184
- Robotnik budowlany – 2 183
- Pakowacz – 1 758
- Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia] – 1 327
- Pozostali spawacze i pokrewni – 1 191
- Szwaczka – 1 137
- Murarz - 1 091

- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - 1084
- Sprzątaczką – 1 075
- Kucharz – 1 030
- Pomoc kuchenna - 982
- Monter kadłubów okrętowych - 980

Tabela. Zawody najczęściej poszukiwane w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2006

2005r.		2006r.	
Zawód	Liczba ofert pracy	Zawód	Liczba ofert pracy
Robotnik gospodarczy	5814	Robotnik gospodarczy	9492
Pracownik biurowy	4602	Sprzedawca	4700
Sprzedawca	3600	Pracownik biurowy	4440
Pracownik administracyjny	2248	Pracownik administracyjny	2184
Robotnik budowlany	1569	Robotnik budowlany	2183
Monter kadłubów okrętowych	997	Pakowacz	1758
Pozostali spawacze i pokrewni	941	Pracownik ochrony mienia i osób	1327
Szwaczka	837	Pozostali spawacze i pokrewni	1191
Sprzątaczką	794	Szwaczka	1137
Murarz	751	Murarz	1091

Średnia miesięczna liczba ofert pracy złożonych w urzędach pracy w 2006 roku:

- Robotnik gospodarczy - 791
- Sprzedawca - 392
- Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych] - 370
- Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji] - 182
- Robotnik budowlany - 182
- Pakowacz - 147
- Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia] - 111
- Pozostali spawacze i pokrewni - 99
- Szwaczka - 95
- Murarz - 91
- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - 90
- Sprzątaczką - 90
- Kucharz - 86
- Pomoc kuchenna - 82
- Monter kadłubów okrętowych - 82
- Przetwórcą ryb - 80
- Kierowca samochodu ciężarowego - 78
- Magazynier - 75
- Kelner - 74
- Ślusarz - 62
- Spawacz ręczny gazowy - 54
- Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych - 54
- Stolarz - 53

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Dla wyróżnienia zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych posłużono się miernikiem (wskaźnikiem) intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$) wyliczanym według wzoru:

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k}$$

gdzie:

\bar{O}_I^k , \bar{B}_I^k są określone wzorami:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6} \quad \text{i} \quad \bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6}$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Według stanu na koniec grudnia 2006 roku w województwie zachodniopomorskim wyróżniono cztery duże grupy zawodowych (kod dwu cyfrowy). Ponadto trzy grupy charakteryzowały się wartością wskaźnika dla przedziału zawodu zrównoważonego. Odnotowano 23 duże grupy o wartości wskaźnika, poniżej 0,9, czyli zawody nadwyżkowe.

Wśród zawodów deficytowych wyróżniono grupy zawodów:

1. Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewne (1,9164) – w porównaniu z analogicznym okresem, grupa ta (92) przeszła z zawodów nadwyżkowych do deficytowych.
2. Pracownicy obsługi biurowej (1,851) – w porównaniu z 2005 rokiem, grupa ta (41) przeszła z zawodów zrównoważonych do deficytowych.
3. Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (1,3443) – w porównaniu z 2005 rokiem, grupa ta (91) przeszła z zawodów zrównoważonych do deficytowych.
4. Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów (1,4658) – ta grupa zawodów (42) również w 2006 roku „awansowała” do grupy zawodów deficytowych z grupy zawodów nadwyżkowych.

W porównaniu z 2005 rokiem ilość grupy zawodów zrównoważonych, powiększyła się o jedną. Wśród zawodów zrównoważonych wyróżniono grupy zawodów:

1. Kierownicy dużych i średnich organizacji (1,0091) – w przeciągu dwunastu miesięcy grupa ta (12) przeszła z zawodów nadwyżkowych do zrównoważonych, wzmacniając wskaźnik o 0,3847.
2. Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy (1,000) - w porównaniu z 2005 rokiem, grupa ta (33) przeszła z zawodów nadwyżkowych do zrównoważonych.
3. Specjaliści szkolnictwa (0,9632) – również ta grupa awansowała z zawodów nadwyżkowych do zrównoważonych.

Tabela. Wskaźnik nadwyżki zawodu wg dużych grup w województwie zachodniopomorskim w latach 2004-2006

Kod zawodu	ZAWODY	2004r.	2005r.	2006r.
"01"	SIŁY ZBROJNE	0,0525	0,0145	0,0067
"11"	PARLAMENTARZYŚCI, POLITYCY, WYŻSI URZĘDNICY, ZAWODOWI DZIAŁACZE	0,0000	0,0000	0,0000
"12"	KIEROWNICY DUŻYCH I ŚREDNICH ORGANIZACJI	0,8657	0,6250	1,0097
"13"	KIEROWNICY MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW	0,3099	0,3168	0,4190
"21"	SPECJALIŚCI NAUK FIZYCZNYCH, MATEMATYCZNYCH I TECHNICZNYCH	0,1681	0,1792	0,1692
"22"	SPECJALIŚCI NAUK PRZYRODNICZYCH I OCHRONY ZDROWIA	0,2044	0,1963	0,2236
"23"	SPECJALIŚCI SZKOLNICTWA	0,4907	0,6090	0,9632
"24"	POZOSTALI SPECJALIŚCI	0,1526	0,1471	0,1460
"31"	ŚREDNI PERSONEL TECHNICZNY	0,0871	0,0808	0,0955
"32"	ŚREDNI PERSONEL W ZAKRESIE NAUK BIOLOGICZNYCH I OCHRONY ZDROWIA	0,0778	0,0519	0,0570
"33"	NAUCZYCIELE PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU I INSTRUKTORZY	1,1803	0,7733	1,0000
"34"	PRACOWNICY POZOSTAŁYCH SPECJALNOŚCI	0,4994	0,4691	0,5614
"41"	PRACOWNICY OBSŁUGI BIUROWEJ	0,6845	0,9806	1,3851
"42"	PRACOWNICY OBROTU PIENIĘŻNEGO I OBSŁUGI KLIENTÓW	0,7115	0,7688	1,2474
"51"	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I OCHRONY	0,2876	0,3131	0,5358
"52"	MODELKI, SPRZEDAWCY I DEMONSTRATORZY	0,2512	0,2913	0,3855
"61"	ROLNICY* (zawód szkolny: Rolnik - obejmuje grupę dużą 61)	0,0662	0,0295	0,0336
"62"	OGRODNICY* (zawód szkolny: Ogrodnik - obejmuje grupę dużą 62)	0,2961	0,3099	0,2512

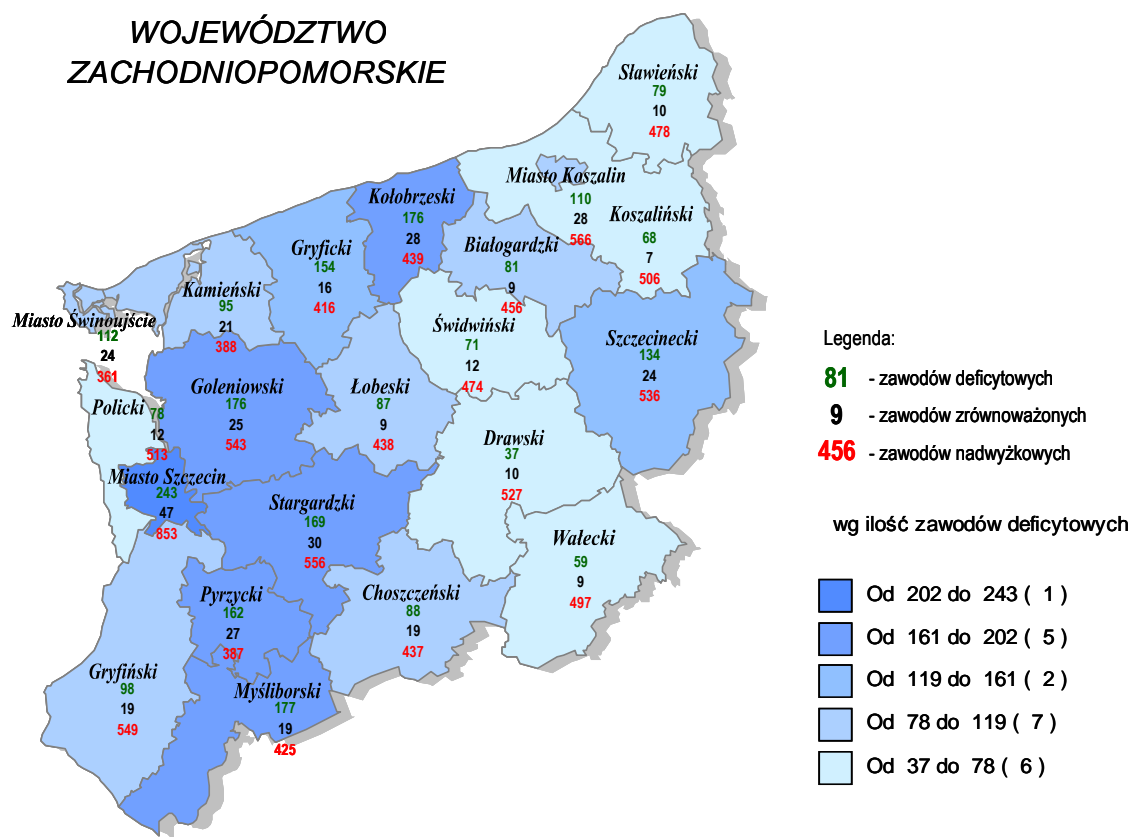
"63"	LEŚNICY I RYBACY	0,6025	0,2859	0,2458
"64"	ROLNICY I RYBACY PRACUJĄCY NA WŁASNE POTRZEBY	0,0300	0,0000	0,0000
"71"	GÓRNICZY I ROBOTNICZY BUDOWLANI	0,2707	0,3627	0,5510
"72"	ROBOTNICZY OBRÓBKI METALI I MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ	0,2312	0,2599	0,3530
"73"	ROBOTNICZY ZAWODÓW PRECYZYJNYCH, CERAMICY, WYTWÓRCY WYROBÓW GALANTERYJNYCH, ROBOTNICZY POLIGRAFICZNI I POKREWNI	0,1820	0,1493	0,1842
"74"	POZOSTALI ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	0,3803	0,3119	0,4004
"81"	OPERATORZY MASZYN I URZĄDZEŃ WYDOBYWCZYCH I PRZETWÓRCZYCH	0,5125	0,5081	0,6017
"82"	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN	0,4187	0,4496	0,6984
"83"	KIEROWCY I OPERATORZY POJAZDÓW	0,2917	0,3527	0,6846
"91"	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH W HANDLU I USŁUGACH	0,8654	0,9497	1,3443
"92"	ROBOTNICZY POMOCNICZY W ROLNICTWIE, RYBOŁÓWSTWIE I POKREWNI	0,7215	0,5106	1,9164
"93"	ROBOTNICZY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE	0,4739	0,4775	0,8200
Deficytowe powyżej 1,1				
Zrównoważone $0,9 \leq 1,1$				
Nadwyżkowe poniżej 0,9				

Do pełnej i wyczerpującej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy uwzględnić dynamikę zmiany w czasie badanego wskaźnika. Powyższa tabela uwzględnia okres od 2004 do 2006 roku. W przedstawianym okresie możemy zaobserwować grupy zawodów np. 34,81,71,81,82,83,93, które pomimo zdecydowanej nadwyżki (we wskaźniku) zawodu, istnieje możliwość w niedalekiej przyszłości zmiana istniejącego trendu w wymienionych zawodach.

Z dużym prawdopodobieństwem, możemy stwierdzić, że w przyszły roku do zawodów deficytowych dołączą obecne (z 2006r.) grupy zawodów zrównoważonych tj.: KIEROWNICY DUŻYCH I ŚREDNICH ORGANIZACJI, SPECJALIŚCI SZKOLNICTWA I NAUCZYCIELE PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU I INSTRUKTORZY. Do zawodów zróżnicowanych dołączą następujące grupy zawodów: OPERATORZY I MONTERZY MASZYN, KIEROWCY I OPERATORZY POJAZDÓW i ROBOTNICZY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE

W województwie zachodniopomorskim w 2006 roku statystyka rynku pracy (załącznik 3) wyodrębniła 1 581 zawodów. 380 zawodów uznano jako zawody deficytowe (92 z nich osiągnęły wartość MAX). Zawodów zrównoważonych otrzymano 71, natomiast zawodów nadwyżkowych 1 130 z czego 573 zawody posiadają zerową wartość wskaźnika.

Mapa. Ilość zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego w 2006 roku

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

Zawody deficytowe

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawodem deficytowym nazywamy taki zawód, dla którego został wyliczony wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu i jest $> 1,1$.

W kategorii małych grup zawodowych (4 cyfry kodu) **odnotowano 83 zawody** (w 2005 wyszczegółowiono 56 zawodów), które zaliczyć można do zawodów **deficytowych**. Pięć z nich charakteryzują się najwyższą wartością **MAX**, i są to zawody:

- Meteorolodzy - MAX
- Choreografowie i tancerze baletowi - MAX
- Planiści produkcyjni - MAX
- Pracownicy lombardów - MAX
- Pracownicy parafialni i świeccy krzewiciele wiary - MAX

Pozostałe zawody deficytowe to:

- Urzędnicy do spraw podatków - 28,0000
- Farmaceuci - 11,0000
- Asystenci do spraw organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej* (zawód szkolny: Technik organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej) - 10,0000
- Kodowacze i korektorzy - 7,2500
- Kierownicy działów badawczo-rozwojowych - 7,0000
- Pracownicy usług osobistych gdzie indziej nieslasyfikowani - 6,0000
- Animatorzy kultury - 5,2500
- Monterzy wyrobów tekstylnych, z tektury i pokrewnych materiałów - 5,0000
- Osoby do towarzystwa - 4,8571
- Nauczyciele szkół specjalnych - 4,6364
- Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni - 4,4565
- Operatorzy wprowadzania danych - 4,2308
- Kierownicy działów informatyki - 4,0000
- Operatorzy maszyn i urządzeń metalurgicznych* (zawód szkolny: Operator maszyn i urządzeń metalurgicznych) - 3,8000
- Myjący pojazdy i szyby - 3,7097
- Operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego* (zawód szkolny: Operator urządzeń przemysłu szklarskiego) - 3,6667
- Pracownicy archiwów - 3,5000
- Pracownicy bibliotek i informacji naukowej - 3,4524
- Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe - 3,3930
- Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy - 3,2500
- Monterzy wyrobów z drewna - 3,1212
- Spawacze i pokrewni - 3,0537
- Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani - 2,8357
- Monterzy wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych - 2,6508
- Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni - 2,4429
- Kierownicy działów zaopatrzenia i dystrybucji - 2,3846
- Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni - 2,3368
- Operatorzy urządzeń do produkcji papieru - 2,2500
- Prezenterzy, inspicjenci i pokrewni - 2,2308
- Gospodarze budynków - 2,1764
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budownictwie - 2,1111
- Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych i pokrewni - 2,0870
- Szklarze i pokrewni - 2,0313
- Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów - 2,0303
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni - 2,0055
- Kierownicy małych przedsiębiorstw usług osobistych, porządkowych i pokrewnych - 2,0000
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w gastronomii, hotelarstwie i turystyce - 2,0000
- Operatorzy zautomatyzowanych i zrobotyzowanych linii produkcyjnych w przemyśle elektromaszynowym - 2,0000
- Sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni - 1,8438
- Operatorzy wózków podnośnikowych - 1,8209
- Recepcjoniści i rejestratorzy - 1,7632

- Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani - 1,7600
- Robotnicy budowy dróg i pokrewni - 1,7527
- Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani - 1,7475
- Operatorzy urządzeń odlewniczych, walcowniczych i pokrewni - 1,7333
- Inspektorzy budowlani, przeciwpożarowi i pokrewni - 1,7273
- Doręczyciele pocztowi i pokrewni - 1,6596
- Gońcy, bagażowi i pokrewni - 1,6528
- Drukarze sitodrukowi i pokrewni - 1,6364
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna – 1,6259
- Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani - 1,5835
- Monterzy systemów rurociągowych* (zawód szkolny: Monter systemów rurociągowych) - 1,5229
- Kasjerzy i sprzedawcy biletów - 1,5179
- Posadzkarze i pokrewni - 1,4966
- Specjaliści szkolnictwa i wychowawcy gdzie indziej niesklasyfikowani - 1,4358
- Maszyniści kolejowi i metra - 1,4348
- Opiekunki dziecięce - 1,4306
- Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni - 1,4236
- Tynkarze i pokrewni - 1,3871
- Pośrednicy ubezpieczeniowi - 1,3793
- Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej - 1,3632
- Kierownicy małych przedsiębiorstw w budownictwie - 1,3571
- Specjaliści do spraw rynku nieruchomości - 1,3226
- Sekretarki - 1,3032
- Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni - 1,2500
- Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni - 1,2199
- Krojczowie - 1,2195
- Kierownicy działów marketingu i sprzedaży - 1,2069
- Kierowcy samochodów ciężarowych - 1,1950
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy - 1,1818
- Kasjerzy bankowi i pokrewni - 1,1724
- Pracownicy usług domowych i pokrewni - 1,1667
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowani - 1,1600
- Specjaliści ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek i położnych) gdzie indziej niesklasyfikowani - 1,1513
- Operatorzy sprzętu komputerowego i pokrewni - 1,1429
- Specjaliści metod nauczania - 1,1250
- Nauczyciele przedszkoli - 1,1167
- Formierze odlewniczy i pokrewni - 1,1077

Zawody zrównoważone

Zawody zrównoważony to taki zawód, dla którego wartość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu znajduje się w przedziale $0,9 \leq 1,1$. W tym przypadku możemy stwierdzić, że dany zawód wskazuje równowagę na rynku pracy.

Do zawodów zrównoważonych na terenie województwa zachodniopomorskiego zalicza się:

- Magazynierzy i pokrewni - 1,0739
- Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym - 1,0649
- Psycholodzy i pokrewni - 1,0541
- Księgowi - 1,0478
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych - 1,0172
- Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy - 1,0000
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności - 1,0000
- Rzeczoznawcy, taksatorzy i licytatorzy - 1,0000
- Operatorzy urządzeń do nakładania powłok - 1,0000
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani - 1,0000
- Czyściciele butów i inni świadczący usługi na ulicach - 1,0000
- Szlifierze narzędzi i polerowacze metali - 1,0000
- Asystenci usług pocztowych i telekomunikacyjnych* (zawód szkolny: Technik usług pocztowych i telekomunikacyjnych) - 0,9841
- Robotnicy pomocniczy transportu i tragarze - 0,9648
- Dekarze - 0,9643
- Literaci, dziennikarze i pokrewni - 0,9355
- Operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,9231
- Kowale, hartownicy i pokrewni - 0,9167
- Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni - 0,9140
- Robotnicy pomocniczy w leśnictwie - 0,9024

Zawody nadwyżkowe

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie (wartość wskaźnika poniżej 0,9).

Według małych grup zawodowych (kod 4 cyfrowy) występuje 271 zawodów nadwyżkowych (rok temu, wyodrębnionych było 303), w tym 54 zawody ze wskaźnikiem 0,0000.

▪ Sprzedawcy uliczni - 0,8750 ▪ Praczki ręczne i prasowacze - 0,8708 ▪ Urzędnicy do spraw podatków, cel i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,8571 ▪ Ogrodnicy sadownicy i pokrewni - 0,8571 ▪ Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni - 0,8520 ▪ Nauczyciele szkół podstawowych - 0,8368 ▪ Archiwiści i muzealnicy - 0,8148 ▪ Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy) - 0,8028 ▪ Operatorzy maszyn i urządzeń przetwórstwa zbożowego i pokrewni - 0,8000 ▪ Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych - 0,7995 ▪ Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni - 0,7857	▪ Pracownicy opieki osobistej i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,7826 ▪ Monterzy sprzętu elektronicznego - 0,7719 ▪ Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne - 0,7663 ▪ Inspektorzy bezpieczeństwa pracy, kontrolerzy jakości wyrobów i pokrewni - 0,7643 ▪ Inkasenci i poborcy - 0,7586 ▪ Tapicerzy i pokrewni - 0,7564 ▪ Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy - 0,7500 ▪ Producenci, organizatorzy produkcji filmowej i telewizyjnej, reżyserzy, aktorzy i pokrewni - 0,7500 ▪ Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych i pokrewni - 0,7500 ▪ Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych - 0,7460

- Pracownicy do spraw transportu - 0,7458
- Szwaczki, hafciarki i pokrewni - 0,7445
- Malarze budowlani i pokrewni - 0,7430
- Zaopatrzeniowcy - 0,7232
- Lekarze weterynarii - 0,7222
- Garbarze skór i pokrewni* (zawód szkolny: Garbarz) - 0,7188
- Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej - 0,7143
- Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle - 0,6670
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym - 0,6667
- Programiści - 0,6667
- Operatorzy urządzeń do obróbki drewna - 0,6624
- Monterzy linii elektrycznych - 0,6421
- Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi - 0,6310
- Monterzy sieci komunalnych* (zawód szkolny: Monter sieci komunalnych) - 0,6271
- Ogrodnicy terenów zieleni - 0,6164
- Kreślarze, graficy komputerowi i pokrewni - 0,6111
- Kierownicy małych przedsiębiorstw w gastronomii, hotelarstwie i turystyce - 0,6087
- Portierzy, woźni i pokrewni - 0,6084
- Muzycy, piosenkarze i tancerze - 0,6078
- Kelnerzy i pokrewni - 0,6064
- Hodowcy drobiu - 0,6000
- Lakiernicy* (zawód szkolny: Lakiernik) - 0,5889
- Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali - 0,5825
- Kierownicy działów osobowych i pokrewnych - 0,5714
- Ustawiacze-operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni - 0,5699
- Strażacy - 0,5625
- Betoniarze - 0,5446
- Ładowacze nieczystości - 0,5385
- Statystycy - 0,5294
- Ciągacze i tłoczarki - 0,5143
- Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji betonu, asfaltobetonu, elementów betonowych i kamiennych i pokrewni - 0,5070
- Operatorzy procesorów tekstu - 0,5000
- Praktykujący niekonwencjonalne metody terapii - 0,5000
- Monterzy wyrobów złożonych - 0,5000
- Nurkowie - 0,5000
- Artyści plastycy - 0,4894
- Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali* (zawód szkolny: Operator obrabiarek skrawających) - 0,4850
- Dyrektorzy generalni, wykonawczy i prezesi - 0,4524
- Spedytorzy i pokrewni - 0,4504
- Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni - 0,4491
- Operatorzy aparatury medycznej - 0,4419
- Zamiatacze i pokrewni - 0,4412
- Zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni - 0,4167
- Kierowcy samochodów osobowych - 0,4144
- Monterzy izolacji - 0,4127
- Technicy farmaceutyczni - 0,4000
- Kierownicy działów finansowych i administracyjnych - 0,4000
- Kierownicy małych przedsiębiorstw w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności - 0,4000
- Operatorzy urządzeń nadawczych i telekomunikacyjnych - 0,4000
- Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji napojów bezalkoholowych, wyrobów alkoholowych i pokrewni - 0,4000
- Informatorzy, pracownicy biur podróży i pokrewni - 0,3984
- Monterzy aparatury, maszyn i sprzętu elektrycznego - 0,3981
- Kierownicy małych przedsiębiorstw gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,3944
- Sprzedawcy i demonstratorzy - 0,3855
- Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy - 0,3810
- Inżynierowie elektrycy - 0,3774
- Plastycy i pokrewni - 0,3716
- Pracownicy domowej opieki osobistej - 0,3704
- Asystenci weterynaryjni - 0,3529
- Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców - 0,3500
- Fizjoterapeuci i pokrewni - 0,3492
- Murarze i pokrewni - 0,3373
- Pielęgniarki - 0,3360
- Zastępcy dyrektorów generalnych i prezesów - 0,3333
- Krupierzy, pracownicy kolektur i pokrewni - 0,3333
- Operatorzy urządzeń do obróbki cieplnej chemikaliów i pokrewni - 0,3333
- Asystenci i technicy dentyśczeni - 0,3333
- Specjaliści do spraw finansowych - 0,3306
- Stolarze i pokrewni - 0,3289
- Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni - 0,3235
- Fotografowie i operatorzy urządzeń do rejestracji obrazu i dźwięku - 0,3210
- Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych - 0,3188
- Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych* (zawód szkolny: Monter instalacji i urządzeń sanitarnych) - 0,3093
- Biochemicy, biofizycy i pokrewni - 0,3077
- Blacharze* (zawód szkolny: Blacharz) - 0,3050
- Robotnicy leśni i pokrewni - 0,3030
- Kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy - 0,2941
- Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych - 0,2927
- Elektromonterzy - 0,2868
- Funkcjonariusze Służby Więziennej - 0,2857
- Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalni - 0,2857
- Prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,2792

- Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni - 0,2782
- Robotnicy obróbki kamienia - 0,2778
- Operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa mięsa i ryb - 0,2762
- Pomoce domowe i sprzątaczkę - 0,2712
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,2652
- Inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska - 0,2619
- Kucharze - 0,2613
- Kierownicy małych przedsiębiorstw w przemyśle przetwórczym - 0,2500
- Robotnicy pomocniczy w rybołówstwie i łowiectwie - 0,2500
- Operatorzy pomp, sprężarek, urządzeń uzdatniania wody, oczyszczania ścieków i pokrewni - 0,2500
- Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła - 0,2424
- Projektanci i analitycy systemów komputerowych - 0,2288
- Higieniści - 0,2222
- Kontrolerzy i inspektorzy administracji publicznej - 0,2222
- Kaletnicy, rymarze i pokrewni - 0,2222
- Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich - 0,2222
- Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór - 0,2222
- Elektromechanicy* (zawód szkolny: Elektromechanik) - 0,2202
- Architekci, urbaniści i pokrewni - 0,2202
- Mechanicy precyzyjni* (zawód szkolny: Mechanik precyzyjny) - 0,2188
- Hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej - 0,2174
- Elektroenergetycy i pokrewni - 0,2174
- Pomocniczy personel medyczny - 0,2150
- Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów piekarniczych i cukierniczych oraz koncentratów spożywczych - 0,2143
- Żołnierze zawodowi - 0,2105
- Średni personel ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany - 0,2055
- Telefoniści - 0,1923
- Ślusarze i pokrewni - 0,1898
- Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,1892
- Piekarze, cukiernicy i pokrewni - 0,1882
- Maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni - 0,1856
- Monterzy sieci i urządzeń telekomunikacyjnych* (zawód szkolny: Monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych) - 0,1829
- Operatorzy urządzeń do procesów chemicznych i produkcji chemikaliów - 0,1818
- Elektrycy budowlani i pokrewni - 0,1814
- Inżynierowie geodeci i kartografowie - 0,1800
- Chemicy - 0,1758
- Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych - 0,1757
- Bibliotekoznawcy i specjaliści informacji naukowej - 0,1714
- Nauczyciele szkół wyższych - 0,1667
- Monterzy instrumentów muzycznych* (zawód szkolny: Monter instrumentów muzycznych) - 0,1667
- Operatorzy maszyn tkackich, dziewiarskich i pokrewni - 0,1667
- Kierownicy małych przedsiębiorstw w handlu hurtowym i detalicznym - 0,1667
- Informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,1573
- Maszyniści maszyn drukujących* (zawód szkolny: Drukarz) - 0,1563
- Monterzy elektroniki* (zawód szkolny: Monter - elektronik) - 0,1552
- Inżynierowie mechanicy - 0,1550
- Lekarze dentyści - 0,1538
- Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni - 0,1538
- Formowacze wyrobów ceramicznych i pokrewni - 0,1538
- Operatorzy pojazdów wolnobieżnych rolniczych i leśnych - 0,1509
- Technicy informatycy - 0,1431
- Optycy - 0,1429
- Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni - 0,1329
- Maszynistki i stenografowie - 0,1304
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym - 0,1304
- Agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospodarczej i pośrednicy handlowi gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,1296
- Hodowcy ryb - 0,1250
- Lekarze - 0,1231
- Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,1208
- Technicy elektrycy - 0,1170
- Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych) - 0,1162
- Inżynierowie elektroniki i telekomunikacji - 0,1134
- Kierownicy małych przedsiębiorstw w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybołówstwie - 0,1111
- Kopiści, trawiacze, grawerzy i pokrewni - 0,1111
- Biotechnolodzy - 0,1094
- Technicy elektroniki, telekomunikacji i pokrewni - 0,1058
- Policjanci - 0,1026
- Inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,0950
- Specjaliści do spraw społecznych - 0,0926
- Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych - 0,0882
- Operatorzy urządzeń przetwórstwa chemicznego gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,0857
- Operatorzy urządzeń przemysłu ceramicznego* (zawód szkolny: Operator urządzeń przemysłu ceramicznego) - 0,0833

- Introligatorzy* (zawód szkolny: Introligator) - 0,0828
- Specjaliści technologii żywności i żywienia człowieka - 0,0751
- Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,0684
- Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni - 0,0673
- Marynarze i pokrewni - 0,0671
- Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik - monter maszyn i urządzeń) - 0,0643
- Jubilerzy, złotnicy i pokrewni - 0,0625
- Technicy technologii chemicznej i pokrewni - 0,0612
- Krawcy, kapelusznicy i pokrewni - 0,0581
- Operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców, warzyw, nasion oleistych i pokrewni - 0,0545
- Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni - 0,0543
- Żołnierze nadterminowej zasadniczej służby wojskowej - 0,0526
- Technicy analityki medycznej - 0,0521
- Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek - 0,0500
- Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej - 0,0496
- Inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni - 0,0495
- Rybacy morscy - 0,0486
- Biolodzy - 0,0479
- Matematycy i pokrewni - 0,0476
- Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni - 0,0451
- Ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni - 0,0442
- Ekonomisci - 0,0442
- Hodowcy zwierząt i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,0401
- Filolodzy i tłumacze - 0,0400
- Pośrednicy handlowi - 0,0390
- Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,0387
- Pracownicy zakładów pogrzebowych - 0,0385
- Organizatorzy turystyki i pokrewni - 0,0358
- Plecionkarze, szczołkarze i pokrewni - 0,0328
- Specjaliści nauk o Ziemi - 0,0294
- Tkacze, dziewiarze i pokrewni* (zawód szkolny: Rękodzielnik wyrobów włókienniczych) - 0,0289
- Rybacy śródlądowi gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,0250
- Rolnicy produkcji roślinnej - 0,0191
- Inżynierowie chemicy - 0,0187
- Dietetycy i żywieniowcy - 0,0179
- Technicy technologii żywności* (zawód szkolny: Technik technologii żywności) - 0,0174
- Położne - 0,0161
- Technicy mechanicy - 0,0144
- Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów mleczarskich - 0,0115
- Pracownicy służb technicznych żeglugi - 0,0097
- Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni - 0,0089
- Filozofowie, historycy i politolodzy - 0,0024
- Zawodowi działacze organizacji społecznych - 0,0000
- Zawodowi działacze organizacji politycznych - 0,0000
- Fizycy i astronomowie - 0,0000
- Kierownicy działów reklamy, promocji i pokrewnych - 0,0000
- Kierownicy małych przedsiębiorstw obsługi biznesu - 0,0000
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przedsiębiorstwach obsługi biznesu - 0,0000
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybołówstwie - 0,0000
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przedsiębiorstwach usług osobistych, porządkowych i pokrewnych - 0,0000
- Piloci statków powietrznych i pokrewni - 0,0000
- Aktorzy cyrkowi i pokrewni - 0,0000
- Inżynierowie górnicy, metalurzy i pokrewni - 0,0000
- Kontrolerzy robotów przemysłowych - 0,0000
- Kontrolerzy ruchu lotniczego i pokrewni - 0,0000
- Modelki, modele i pokrewni - 0,0000
- Żołnierze okresowej służby wojskowej - 0,0000
- Żołnierze zasadniczej służby wojskowej - 0,0000
- Operatorzy obiektów jądrowych - 0,0000
- Urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków - 0,0000
- Stewardzi - 0,0000
- Strażnicy ochrony kolei - 0,0000
- Strażnicy w zakładach dla nieletnich - 0,0000
- Duchowni chrześcijańscy - 0,0000
- Funkcjonariusze ochrony państwa - 0,0000
- Funkcjonariusze celni i ochrony granic - 0,0000
- Maszyniści maszyn introligatorskich - 0,0000
- Obuwnicy* (zawód szkolny: Obuwnik) - 0,0000
- Odlewacze i galwanizerzy poligraficzni - 0,0000
- Mechanicy statków powietrznych i pokrewni - 0,0000
- Składacze tekstów - 0,0000
- Klasyfikatorzy żywności i pokrewni - 0,0000
- Domokrąźcy i sprzedawcy na telefon - 0,0000
- Fotografowie poligraficzni - 0,0000
- Monterzy konstrukcji linowych - 0,0000
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby - 0,0000
- Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach - 0,0000
- Operatorzy maszyn do szycia - 0,0000
- Operatorzy maszyn do produkcji obuwia - 0,0000
- Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji cukru - 0,0000
- Operatorzy robotów i manipulatorów przemysłowych - 0,0000
- Operatorzy urządzeń filtrujących i oddzielających - 0,0000

- Operatorzy pieców i urządzeń do obróbki cieplnej metali - 0,0000
- Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów wybuchowych i pokrewni - 0,0000
- Operatorzy urządzeń do rozdrabniania, mieszania i granulowania chemikaliów - 0,0000
- Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów - 0,0000
- Operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa kawy, herbaty i ziarna kakaowego - 0,0000
- Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów farmaceutycznych, kosmetycznych i sanitarnych - 0,0000
- Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,0000
- Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych, ceramicznych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani - 0,0000
- Grawerzy szkła i pokrewni - 0,0000
- Przygotowywacze włókna i przędzarze - 0,0000
- Kuśnierze i pokrewni - 0,0000
- Wytwórcy wyrobów galanteryjnych, pamiątkarskich i pokrewni - 0,0000
- Wybierający pieniądze z automatów, odczytujący liczniki i pokrewni - 0,0000
- Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni - 0,0000

Badania zachodniopomorskiego rynku pracy

Uogólnienie wyników badań zostało naliczone i opublikowane w formie tabelarycznej przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy (strona internetowa: <https://mz.praca.gov.pl>). Badania ankietowe przeprowadzają Powiatowe Urzędy Pracy w obszarze własnego działania.

Przeprowadzane są następujące badania:

1. Badanie sondażowe w szkołach (badanie cykliczne, coroczne przeprowadzane w listopadzie).
2. Badanie sondażowe w zakładach pracy (badanie cykliczne, coroczne przeprowadzane na przełomie października i listopada).

Dane źródłowe, na których opiera się analiza zostały naliczone 20 lutego 2007 roku.

Badanie sondażowe w zakładach pracy

Charakterystyka zakładów pracy

Badania ankietowe w zakładach pracy na terenie województwa zachodniopomorskiego w 2006 roku rozpoczęły cykliczne monitorowanie popytu na pracę. Omawiane badanie przeprowadzane było przez Powiatowe Urzędy Pracy na przełomie listopada i października 2006 roku. Listę zakładów (wg REGON) objętych badaniem urzędy pracy uzyskały od Głównego Urzędu Statystycznego za pośrednictwem Wydziału Badań i Analiz, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie. GUS przekazał próbę z bazy REGON w wielkości 5 206 adresów zakładów pracy, do których rozesłano kwestionariusz ankiety. Badanie zrealizowano w 1 213 przypadkach (urzędy pracy w różnorodny sposób dokonywały badania). W 458 przypadkach podmiot (dane adresowe) był w zawieszeniu, likwidacji bądź upadłości (badanie niezrealizowane), w 1 737 przypadkach badanie zostało niezrealizowane z powodu braku kontaktu lub nieaktualnego adresu. W 1 789 przypadkach nastąpiła odmowa złożenia, wypełnienia formularza ankiety i w 9 przypadkach nie uzyskano informacji, co do przyczyny niezrealizowania badania.

W badaniach wzięły udział 1 282 zakłady pracy mieszczące się w województwie zachodniopomorskim. Ogólna liczba zatrudnionych osób w badanej próbie wyniosła 85 760 osób. Z czego 287 zakładów z sektora publicznego (46 780 osób zatrudnionych) i 995 zakładów z sektora prywatnego (38 980 osób).

Do uogólnienia wyników wykorzystano wagi⁸ naliczone przez GUS z dnia 22 kwietnia 2007 roku.

Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007

Wynikiem badań sondażowego w zakładach pracy jest przedstawienie prawdopodobnej fluktuacji zatrudnienia (wymiany załogi) w 2007 roku w województwie zachodniopomorskim. Z zaprezentowanych danych wynika, że w 2007 roku można się spodziewać ponad 60 tysięcy przyjęć do pracy przy 12 tys. zwolnień. Dobrą informacją są przewidywania pracodawców, co do zatrudnienia absolwentów (prawie 19% ogólnej liczby podjęć pracy). Wskaźnik płynności kadr dla województwa zachodniopomorskiego wynosi ponad 496%. Zdecydowanie najwięcej przyjęć do pracy możemy spodziewać się w sektorze prywatnym (ponad 50 tysięcy, przy wskaźniku PK 549%). Natomiast w

⁸ Aby uzyskane wyniki badań były reprezentatywne Główny Urząd Statystyczny przedstawił metodę uogólnienia wyników, tj. należało przemnożyć zmienne ilościowe w rubrykach 3 i 5 II części kwestionariusza) przez odpowiednie wagi.

sektorze publicznym przyjęcia pracy zostały oszacowane na poziomie ponad 9 tysięcy, ze wskaźnikiem PK 330%.

Tabela. Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników według form własności w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007

Wyszczególnienie	Przyjęcia do pracy-ogółem (a)	Przyjęcia do pracy-absolwenci	Zwolnienia z pracy-ogółem (b)	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy c=(b)-(a)	Wskaźnik płynności kadr w %
Ogółem	60 215	11 397	12 118	-48 097	496,9054
Według form własności					
W sektorze publicznym	9 291	2 200	2 813	-6 478	330,2879
W sektorze prywatnym	50 924	9 197	9 305	-41 619	547,2757

W 2007 roku najwięcej przyjęć pracy prognozuje się w Przetwórstwie przemysłowym, ponad 23 tysiące przy niespełna 2 tys. deklarowanych zwolnień. Wskaźnik płynności kadr w tym sektorze wynosi aż 1190%. W dalszej kolejności bardzo wysoki wskaźnik płynności kadr istnieje w sektorze Ochrona zdrowia i pomoc społeczna (tj. 1045%), Transport, gospodarka magazynowa i łączność (tj. 770%)

Tabela. Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników według rodzaju prowadzonej działalności w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007

Wyszczególnienie	Przyjęcia do pracy-ogółem	Przyjęcia do pracy-absolwenci	Zwolnienia z pracy-ogółem	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy	Wskaźnik płynności kadr w %
Ogółem	60 215	11 397	12 118	-48 097	496,9054
Według sekcji PKD					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2 145	18	396	-1 749	541,6667
Rybnictwo	269	1	0	-269	MAX
Przetwórstwo przemysłowe	23 611	4 016	1 984	-21 627	1 190,0706
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	607	11	213	-394	284,9765
Budownictwo	5 696	646	1 206	-4 490	472,3051
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	10 189	2 454	2 289	-7 900	445,1289
Hotele i restauracje	1 918	369	787	-1 131	243,7103
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3 654	175	474	-3 180	770,8861
Pośrednictwo finansowe	151	93	0	-151	MAX
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	3 334	1 151	1 742	-1 592	191,3892
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	1 912	405	1 007	-905	189,8709
Edukacja	2 516	319	1 138	-1 378	221,0896
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1 411	361	135	-1 276	1 045,1852
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	2 802	1 378	747	-2 055	375,1004

Sektorami, w których można spodziewać się dużej ilości przyjęć do pracy będą również: Handel hurtowy i detaliczny (ponad 10 tys. miejsc pracy), Budownictwo (5,6tys. miejsc pracy), Transport, gospodarka magazynowa i łączność (3,6 tys. miejsc pracy).

Na zatrudnienie w 2007 roku mogą liczyć również absolwenci, a w szczególności w sektorach: Przetwórstwo przemysłowe (4 tys. przyjęć do pracy), Handel hurtowy (2,4 tys. przyjęć), Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (1,4 tys. przyjęć).

Przewidywane przeciętne przyjęcia i zwolnienia pracowników według dużych grup zawodowych jeszcze precyzyjniej określają kierunki zmian rynku pracy. Bardzo ważnym wyznacznikiem jest zdefiniowany obszar, w którym absolwenci będą mogli często po raz pierwszy wejść na rynek.

Na uwagę zasługują zawody, w których nastąpi szczególny wzrost zatrudnienia, przy bardzo niewielkim stopniu zwolnień (wskaźnik płynności kadr), i są to: Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń, Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych, Pracownicy pozostałych specjalności.

Największe ilościowe przyjęcia do pracy powinny nastąpić w zawodach: Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń, Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy, Pracownicy usług osobistych i ochrony, Kierowcy i operatorzy pojazdów, Pracownicy pozostałych specjalności, Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie i Specjaliści szkolnictwa.

Tabela. Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników według dużych grup zawodów w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007

Wyszczególnienie	Przyjęcia do pracy ogółem	Przyjęcia do pracy- absolwenci	Zwolnienia z pracy- ogółem	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy	Wskaźnik płynności kadr w %
Ogółem	60215	11397	12118	-48097	496,9054
Według dużych grup zawodów					
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY, ZAWODOWI DZIAŁACZE	1	0	0	-1	MAX
KIEROWNICY DUŻYCH I ŚREDNICH ORGANIZACJI	67	5	45	-22	148,8889
KIEROWNICY MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW	92	0	25	-67	368
SPECJALIŚCI NAUK FIZYCZNYCH, MATEMATYCZNYCH I TECHNICZNYCH	655	233	5	-650	13 100,0000
SPECJALIŚCI NAUK PRZYRODNICZYCH I OCHRONY ZDROWIA	615	101	76	-539	809,2105
SPECJALIŚCI SZKOLNICTWA	2 148	307	1 059	-1 089	202,8329
POZOSTALI SPECJALIŚCI	588	278	103	-485	570,8738
ŚREDNI PERSONEL TECHNICZNY	650	248	193	-457	336,7876
ŚREDNI PERSONEL W ZAKRESIE NAUK BIOLOGICZNYCH I OCHRONY ZDROWIA	167	44	0	-167	MAX
NAUCZYCIELE PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU I INSTRUKTORZY	84	11	9	-75	933,3333
PRACOWNICY POZOSTAŁYCH SPECJALNOŚCI	3 668	1 891	348	-3 320	1 054,0230
PRACOWNICY OBSŁUGI BIUROWEJ	1 100	249	314	-786	350,3185
PRACOWNICY OBROTU PIENIĘŻNEGO I OBSŁUGI KLIENTÓW	705	30	188	-517	375
PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I OCHRONY	3 966	1 530	1 546	-2 420	256,533
MODELKI, SPRZEDAWCY I DEMONSTRATORZY	6 061	1 339	2 064	-3 997	293,6531
ROLNICY	1 019	0	129	-890	789,9225
OGRODNICY	41	0	41	0	100
LEŚNICY I RYBACY	118	0	13	-105	907,6923
GÓRNICZY I ROBOTNICZY BUDOWLANI	6 771	402	695	-6 076	974,2446

ROBOTNICY OBRÓBKI METALI I MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ	17 611	2 892	581	-17 030	3 031,1532
ROBOTNICY ZAWODÓW PRECYZYJNYCH, CERAMICY, WYTWÓRCY WYROBÓW GALANTERYJNYCH, ROBOTNICY POLIGRAFICZNI I POKREWNI	20	0	12	-8	166,6667
POZOSTALI ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	2 407	538	464	-1 943	518,75
OPERATORZY MASZYN I URZĄDZEŃ WYDOBYWCZYCH I PRZETWÓRCZYCH	155	10	8	-147	1 937,5000
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN	1 159	158	210	-949	551,9048
KIEROWCY I OPERATORZY POJAZDÓW	3 736	19	634	-3 102	589,2744
PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH W HANDLU I USŁUGACH	2 974	153	1 998	-976	148,8488
ROBOTNICY POMOCCNICZY W ROLNICTWIE, RYBOŁÓWSTWIE I POKREWNI	447	0	192	-255	232,8125
ROBOTNICY POMOCCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE	3 189	958	1 166	-2 023	273,4991

Absolwenci w szczególności będą mogli podjąć pracę w następujących dużych grupach zawodowych: Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (2,9 tys. przewidywanych przyjęć), Pracownicy pozostałych specjalności (tj. 1,8 tys. przyjęć), Pracownicy usług osobistych i Ochrony i modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (w sumie ponad 3 tysiąca przyjęć).

Badanie sondażowe w szkołach ponadgimnazjalnych

Badanie ankietowe w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego ma za zadanie cykliczne monitorowanie i prognozowanie napływu absolwentów na rynek pracy. Omawiane badanie przeprowadzane było przez Powiatowe Urzędu Pracy w listopadzie 2006 roku. Kwestionariusze ankiet rozesłane zostały do wszystkich placówek oświatowych mieszczących się na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Łącznie w badaniu sondażowym uczestniczyło 409 szkół z województwa zachodniopomorskiego. Badanie zostało zrealizowane w 13 szkołach wyższych, 60 szkołach policealnych, 101 Szkołach średnich technicznych (technika, licea zawodowe), 181 liceach ogólnokształcących (zespoły szkół i licea ogólnokształcące) i w 67 szkołach zasadniczych zawodowych.

Wykształcenie wyższe

Jak wynika z danych empirycznych wśród absolwentów szkół wyższych w 2007 roku (tabela poniżej). Największe grono przyszłych absolwentów władać będzie zawodami ekonomicznymi, tj. Ekonomista, Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży], Inżynier transportu [logistyki]. Duża część przyszłych absolwentów legitymować będzie się zawodami technicznymi, takimi jak: Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, Inżynier mechanik – środki transportu, Inżynier technologii żywności, Pozostali inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni, Specjalista zastosowań informatyki. Nie zabraknie również osób z wykształceniem humanistycznym ukierunkowanym na szczegółowe subdyscypliny naukowe: Socjolog, Pedagog, Nauczyciel języka obcego, Filolog – filologia obcojęzyczna.

Tabela. Struktura zawodowa absolwentów z wykształceniem wyższym w województwie zachodniopomorskim w latach 2006 i 2007

Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie woj. zachodniopomorskiego w roku 2006	Przewidywani absolwenci w roku 2007
Ekonomista	1345	1574
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	280	596
Socjolog	260	356
Inżynier mechanik – środki transportu	209	350
Inżynier technologii żywności	101	350
Pedagog	309	345
Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	217	325
Pozostali inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	254	264
Technik rolnik	122	250
Specjalista ochrony środowiska	193	249
Specjalista zastosowań informatyki	143	247
Inżynier transportu [logistyk]	262	246
Pielęgniarka	196	240
Pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska	126	174
Inżynier rolnictwa	111	167
Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	117	166
Inżynier ogrodnictwa	78	165
Specjalista do spraw pakowania i opakowań	96	155
Inżynier rybactwa	37	153
Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	169	142
Inżynier zootechniki	107	141
Nauczyciel języka obcego	94	127
Lekarz – alergologia	150	125
Filolog – filologia obcojęzyczna	50	113
Projektant wzornictwa przemysłowego	41	112
Oficer mechanik statku morskiego	79	112
Inżynier telekomunikacji	93	106
Architekt krajobrazu	28	102
Inżynier geodeta – geodezja inżynieryjno-przemysłowa	73	85
Pozostali inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0	76
Lekarz dentysta – chirurgia stomatologiczna	69	69
Biotechnolog	51	53
Nauczyciel języka polskiego	23	44
Nauczyciel matematyki	18	43
Nauczyciel nauczania początkowego	21	38
Inżynier organizacji i planowania produkcji	1	30
Artysta muzyk instrumentalista	42	27
Specjalista do spraw finansów [analityk finansowy]	55	23
Ratownik medyczny	20	22
Muzyk	8	10
Inżynier automatyki i robotyki	6	0

W porównaniu z rokiem 2006 na rynek pracy wpłynie w roku 2007 zdecydowanie więcej osób w zawodach: Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych (wzrost o 316 osób), Inżynier technologii żywności (wzrost o 249 osób), Ekonomista (wzrost o 229 osób), Inżynier mechanik – środki transportu (wzrost o 141 osób), Technik rolnik (technik rolnik (128 osób) i Inżynier rybactwa (wzrost o 116 osób).

Wykształcenie policealne i średnie zawodowe

Bardzo dobrym wyznacznikiem jest malejąca prognozowana liczba absolwentów nieposiadających zawodu z 249 osób w 2006 do 165 osób w 2007. Zawody cieszące się dużym uznaniem to: Asystent ekonomiczny (ponad 700 osób), Technik żywienia i gospodarstwa domowego (548 osób) i technik mechanik (ponad 400 osób). Zauważalny wzrost liczby absolwentów w stosunku do 2006 roku można zaobserwować w zawodach: Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa] (wzrost o 130 osób), Masażysta [zawód szkolny: Technik masażyście] (wzrost o 104 osoby), Technik fizjoterapii (wzrost o 94 osoby), Technik elektronik (wzrost o 89 osób), Technik żywienia i gospodarstwa domowego (wzrost o 88 osób).

Tabela. Struktura zawodowa absolwentów z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym w województwie zachodniopomorskim w latach 2006 i 2007

Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie woj. zachodniopomorskiego w roku 2006	Przewidywani absolwenci w roku 2007
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	677	716
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	460	548
Technik mechanik	476	405
Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	242	372
Technik informatyk	269	341
Technik budownictwa	229	267
Technik fizjoterapii	148	242
Technik elektronik	145	234
Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	320	234
Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	150	213
Bez zawodu	249	165
Organizator usług gastronomicznych [zawód szkolny: Technik organizacji usług gastronomicznych]	105	154
Technik elektryk	148	152
Pracownik socjalny	74	136
Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	108	134
Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy [zawód szkolny: Technik bezpieczeństwa i higieny pracy]	59	133
Masażysta [zawód szkolny: Technik masażyście]	27	131
Technik ochrony środowiska	87	127
Nauczyciel języka obcego	137	94
Asystent osoby niepełnosprawnej	54	91
Terapeuta zajęciowy	113	88
Opiekunka środowiskowa	37	85
Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	70	75

Technik technologii drewna	108	74
Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	62	74
Technik mechanik okrętowy	83	72
Pozostały średni personel ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	31	65
Technik farmaceutyczny	56	61
Technik telekomunikacji	73	60
Technik inżynierii środowiska i melioracji	56	56
Promotor zdrowia	13	55
Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	136	52
Mechanik samochodów ciężarowych	38	52
Spedytor [zawód szkolny: Technik spedytor]	20	50
Pozostałe zawody (poniżej 50 osób)	928	959

Wykształcenie średnie ogólnokształcące

Analizując poniższe wyniki badań z całą pewnością można określić, że wykształcenie o profilu ogólnokształcącym może w znacznym stopniu utrudnić wejście młodej osobie na rynek pracy (oferty pracy kierowane są do osób z określonym zawodem). Jednak z drugiej strony duża część absolwentów planuje dalszą naukę w celu zdobycia, wyuczenia konkretnego zawodu.

Tabela. Struktura zawodowa absolwentów z wykształceniem średnim ogólnokształcącym w województwie zachodniopomorskim w latach 2006 i 2007

Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie woj. zachodniopomorskiego w roku 2006	Przewidywani absolwenci w roku 2007
Bez zawodu	10514	10391
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	163	156
Kucharz	96	96
Technik technologii żywności – produkcja piekarsko-ciastkarska	67	67
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	73	62
Plastyk	46	57
Spedytor [zawód szkolny: Technik spedytor]	0	48
Muzyk	35	34
Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	25	28
Technik ochrony środowiska	13	25
Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	16	25
Technik nawigator morski	21	24
Technik mechanik okrętowy	20	20
Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	2	20
Technik mechanik	0	13
Geolog	0	0
Politolog	0	0
Technik informatyk	31	0
Pracownik socjalny	31	0

Wykształcenie zasadnicze zawodowe

Wśród osób, które ukończą w 2007 roku szkoły zasadnicze zawodowe znacząco zwiększy się liczba osób w zawodzie Kucharz małej gastronomii, pozostałe zawody utrzymają wielkość lub zmniejszy się stan z 2006 roku.

Tabela. Struktura zawodowa absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym w województwie zachodniopomorskim w latach 2006 i 2007

Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie woj. zachodniopomorskiego w roku 2006	Przewidywani absolwenci w roku 2007
Kucharz małej gastronomii	433	587
Sprzedawca	477	462
Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	184	157
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	156	157
Mechanik samochodów osobowych	182	156
Stolarz	142	124
Piekarz	106	106
Cukiernik	94	76
Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	77	67
Malarz – tapeciarsz	12	66
Ślusarz	52	62
Elektromechanik pojazdów samochodowych	64	56
Elektromonter [elektryk] zakładowy	39	55
Krawiec	35	55
Bez zawodu	66	49
Technik budownictwa	41	47
Pozostałe zawody	640	590

Wnioski - województwo Zachodniopomorskie

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych uwidocznił bardzo duże zróżnicowanie lokalnych rynków pracy. Trafnym wydaje się być podział województwa na 3 różne okręgi gospodarcze, w których rynek pracy przede wszystkim uzależniony jest od pojedynczych charakterystycznych gałęzi gospodarki. Nawet niewielkie wahania w koniunkturze sprawiają bardzo znaczące oddziaływanie na osoby pracujące w danych sektorach. I tak powiaty leżące nad Morzem Bałtyckim charakteryzują się bardzo widoczną sezonowością rynku pracy, powiaty w części północno-wschodniej to tereny nastawione na przemysł rolniczy i duże zurbanizowane okręgi przemysłowe, czyli miasto Szczecin, miasto Koszalin jak i powiaty przyległe tj. Stargardzki, Goleniowski i Policki.

1. Systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej z 188 tys. w 2001 roku do 209 tys. w końcu 2006 roku. Handel i naprawy to największa sekcja wg PKD licząca 29% ogółu.
2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto stanowi jedynie 82% miesięcznego wynagrodzenia dla kraju. Dobrą prognozą na przyszłość jest stały wzrost w porównaniu z latami poprzednimi (wzrost o ponad 4% z porównaniu z grudniem 2006 roku).
3. Województwo Zachodniopomorskie odnotowało na przełomie 2005 i 2006 roku największy spadek stopy bezrobocia (-3,9%). Pomimo wyraźnych spadków poziom stopy bezrobocia w porównaniu z innymi województwami nadal jest bardzo wysoki.
4. Wzrost liczby ofert pracy do 71 tysięcy w całym 2006 roku, dla porównania w całym 2001 roku odnotowano ponad 26,0 tys. ofert pracy. Najczęściej poszukiwanym zawodem był robotnik gospodarczy – ponad 9,4 tysiąca ofert pracy.
5. Pierwsza dziesiątka zawodów to 29% wszystkich bezrobotnych.
6. Można wyróżnić 4 grupy zawodów poszukiwanych (zawody deficytowe) w naszym województwie: Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewne, Pracownicy obsługi biurowej, Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach i Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów.
7. Według badań sondażowego w zakładach pracy można wnioskować, że w 2007 roku przedsiębiorcy zatrudnią ponad 60 tysięcy osób przy 12 tys. zwolnień.

Aneks

Kwestionariusz do badania sondażowego popytu na pracę.

KWESTIONARIUSZ do badania sondażowego popytu na pracę

CZĘŚĆ I. DANE OGÓLNE DOTYCZĄCE ZAKŁADU PRACY

1. Nazwa zakładu pracy
..... adres:
..... kod pocztowy:telefon:
2. Nr statystyczny zakładu pracy:
3. Stan zatrudnienia (w osobach na dzień 31.10.200 ... r.)
4. Liczba osób przyjętych do pracy od 1.01.200 ...r. do 31.10.200 ... r.: Liczba osób zwolnionych z pracy od 1.01.200 ...r. do 31.10.200 ... r.:
5. Sektor własności (zaznacz właściwy): 1) <i>publiczny</i> 2) <i>prywatny</i>
6. Sekcja według PKD (wypełnij na podstawie zaświadczenia o wpisie do rejestru REGON – nr działalności pierwszorzędnej)
7. Kod terytorialny gminy wg klasyfikacji GUS: (wypełnia Powiatowy Urząd Pracy)
8. Przyczyny zmian w zatrudnieniu (Podkreśl te przyczyny, które będą powodem przewidywanych zmian w 200 ... r.) 1) <i>likwidacja zakładu pracy</i> 2) <i>likwidacja przerostów zatrudnienia</i> 3) <i>zmniejszenie produkcji</i> 4) <i>wprowadzenie postępu technicznego i nowych technologii powodujących zwolnienia pracowników</i> 5) <i>zmiany własnościowe w przedsiębiorstwie wpływające na redukcję zatrudnienia</i> 6) <i>tworzenie nowych działów i stanowisk</i> 7) <i>wzrost produkcji</i> 8) <i>zmiana profilu działalności wymagająca przyjęć do pracy</i> 9) <i>wprowadzenie postępu technicznego i nowych technologii powodujących przyjęcia pracowników</i> 10) <i>zmiany własnościowe w przedsiębiorstwie wpływające na zwiększenie zatrudnienia</i> Inne przyczyny (jakie?)

Kwestionariusz do badania o podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

KWESTIONARIUSZ

do badania sondażowego podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

CZĘŚĆ I. DANE OGÓLNE DOTYCZĄCE SZKOŁY

1. Nazwa szkoły
..... adres:
..... kod pocztowy:telefon:
2. Nr statystyczny wg REGON:
3. Rodzaj szkoły
4. Forma własności – sektor (zaznacz właściwy): 1) <i>publiczna</i> 2) <i>prywatna</i>
4. Organ prowadzący:
5. Kod terytorialny gminy wg klasyfikacji GUS:
(wypełnia Powiatowy Urząd Pracy)
6. Liczba uczniów według stanu w dniu 31.10.200 ... r.
7. Inne informacje dotyczące szkoły mające związek z przeprowadzaniem badaniem
.....
.....
.....

Prof. dr hab. Bogdan Gębski
Instytut Socjologii i Psychologii
Uniwersytet Szczeciński

Recenzja opracowania „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie zachodniopomorskim w 2006 roku” wykonanego w Wydziale Badań i Analiz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie

Przedmiotem recenzji jest analiza bezrobocia, analiza ofert pracy oraz zawodów deficytowych i nadwyżkowych na tle sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy. Ponadto także przedmiotem analizy jest rola dedykowanego monitoringu, celem którego jest oprócz tworzenia odpowiednich baz danych, służyć opracowywanymi w Wydziale Badań i Analiz informacjami na potrzeby różnych instytucji zajmujących się kształceniem zawodowym, przyjmowaniem planów strategicznych na poziomie władz lokalnych, zakładów pracy itp. Opracowanie zawiera 48 stron tekstu i dwa kwestionariusze służące badaniom sondażowym popytu na pracę i podaż absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (4 strony aneksu).

Część metodologiczna jest zredagowana poprawnie, zawiera elementy organizacyjne badań, podstawowe pojęcia (istota monitoringu, zawód deficytowy, nadwyżkowy) i oprócz badań ankietowych wskazuje na inne źródła pozyskiwanych informacji (s. 6).

W części „Sytuacja na zachodniopomorskim rynku pracy w 2006 roku” (s. 7-16) Wydział Badań i Analiz¹ posługuje się materiałem ilościowym w licznych tabelach. Pierwsza uwaga dotyczy braku ponumerowanych tabel, co utrudnia odsyłanie uwag do konkretnego miejsca opracowania. Druga uwaga – zapewne są powody – związana jest z operowaniem niejednolitymi cezurami czasowymi, a to mamy do czynienia z okresem 2001-2006 (s. 7), 2005-2006 (s. 8) lub 2000, 2004 i 2005 (s. 9) czy 2003-2006 (s. 10). Można także pomyśleć o przedstawieniu zawartości treści wykresu (s. 15) przy pomocy czterech krzywych łamanych wielkości poszczególnych zmiennych (wiek, wykształcenie, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy).

W powyższej części interpretacja danych jest poprawna a narracja naukowa właściwa, można pomyśleć nad zredukowaniem zawartości liczb i wskaźników procentowych w tekście

¹ Pisząc „Wydział Badań i Analiz” mam na myśli Autora lub autorów opracowania. Brak informacji dotyczących autorstwa tego *Rankingu*.

na rzecz uwzględniania bardziej ogólnych, o charakterze socjologicznym, tendencji prezentowanych zagadnień. Słusznie zauważono (s. 13) dyskusyjność operowania pojęciami *oferta pracy* i *miejsce pracy*. Bardziej użyteczne jest pojęcie dotyczące liczby miejsc pracy – to, co ilustruje wykres (s. 13) dotyczy dynamiki wzrostu ofert pracy. Dopiero złożenie ofert pracy i miejsc pracy pełniej zilustrowałoby przedmiotowe zagadnienie.

W części „Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów)” (s. 17-26) na stronie 18 jest interesująca w zamyśle i niedokończona informacja dotycząca zawodów generujących bezrobocie. Podano pierwsze 10 zawodów (29% udziału w strukturze) pisząc dalej, że „pierwsze 25 zawodów to aż 44% wszystkich bezrobotnych” i dalej pierwsze 50 zawodów... i pierwsze 100 zawodów... – aż chciałoby się wiedzieć, o które to zawody chodzi. Moim zdaniem taka lista jest pożądana. Dobrze jest zestawienie „ruchu” zawodów generujących bezrobocie w przestrzeni lat 2000 – 2006 w zamieszczonej tabeli.

Wnikliwa jest analiza badanego zjawiska na kolejnych stronach opracowania (s. 21-25). Zestawienia wieloaspektowe dobrze obrazują strukturę i trendy bezrobocia. Interpretacja danych uwzględnia kontekst porównawczy z poprzednim rokiem.

Z kolei w opracowaniu zwrócono uwagę na analizę ofert (s. 27-28), jakimi dysponowały Powiatowe Urzędy Pracy. Charakterystyczne są rozkłady liczby ofert w poszczególnych miesiącach 2006 roku i przypominają spłaszczone rozkłady normalne (w sensie Gaussa). Porównanie kształtów tych rozkładów dałoby podstawy do udzielenia odpowiedzi na pytanie: „W których powiatach i jak kształtuje się oraz od czego może zależeć sezonowość ofert pracy?” W miarę możliwości w tym kontekście na miejscu były by informacje o ilości miejsc pracy odpowiednio przypisanych ofertom (o czym pisano w *Rankingu* wyżej (s. 13). Niemniej analiza danych jest poprawna i zmierza do uogólnień (s. 28).

W opracowaniu zawarta została iście *aptekarzka* analiza zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych (s. 29-39) – stanowi ona istotę tego *Rankingu*. Ta część opracowania zawiera także metodykę obliczania wskaźników² intensywności nadwyżki / deficytu zawodów (s. 29). Zawarty jest w tabeli (s. 30-31) „ruch” zawodów nadwyżkowych w przestrzeni lat 2004-2006. Można by pokusić się o podobne strukturalne zestawienie zawodów deficytowych i zrównoważonych w latach analogicznych (2004-2006). Kolejne strony zawierają szczegółowe zestawienia zawodów w wymienionych trzech kategoriach (grupach) rankingowych – wskaźniki posortowane malejąco. Sugerowałbym w tych zestawieniach dokonać podziału zawodów ze względu na kryterium wykształcenia. Adresatem takich informacji by-

² Należy podać literaturę przedmiotu, za kim przyjęto owy wskaźnik wraz z kryteriami klasyfikacji do zawodów wymienionych grup (nadwyżkowy, zrównoważony, deficytowy).

łyby instytucje zajmujące się szeroko pojętym kształceniem. Celem ilustracji: w zawodach deficytowych po „Animatorze kultury” (W = 5.2500) kolejno *niżej* podany jest zawód „Monter wyrobów tekstylnych...” (W = 5.0000). Po takim „zabiegu” otrzymamy wyraźnych adresatów zajmujących się choćby edukacją. Nie wykluczam innych kryteriów klasyfikacji merytorycznych (definicja innych zmiennych). Analogicznie w zawodach nadwyżkowych znajdujemy na początku listy „Sprzedawcy uliczni” „Praczkę ręczną i prasowacze” a dalej są nauczyciele, archiwiści i muzealnicy potem agenci do spraw sprzedaży i dalej nauczyciele gimnazjów itd. Sugeruję grupowanie według kryteriów wykształceniowych tym bardziej, że w opracowaniu na stronach 43-46 są analizy korespondujące z treścią zestawień rankingowych.

Przedstawione opracowanie zamyka część zawierająca badania rynku pracy w województwie zachodniopomorskim. Dane pochodzą z dwóch sondaży przeprowadzonych w szkołach i w zakładach pracy (badania są prowadzone cyklicznie – co roku). Ta część opracowania zawiera elementy prognostyczne – antycypacje na październik 2007 w relacjach przyjęcia i zwolnienia pracowników w różnych rodzajach prowadzonej działalności i według dużych grup zawodowych. Zestawienia tabelaryczne noszą walory dużej wartości poznawczej i merytorycznej, wnioskowanie nie budzi zastrzeżeń (s. 41-43).

Stanowisko poznawcze recenzenta jest i może być w niektórych kwestiach różne od zaprezentowanego w *Rankingu*, co nie umniejsza walorów i wartości naukowej i merytorycznej opracowania. Ważne jest to, że opracowanie nosi solidne podstawy metodologiczne, odpowiednie opracowania danych oraz właściwą interpretację danych. Tego typu opracowania powinny zachować cykliczność i składać się na „historię” przemian w procesach kształtowania się rynków pracy w poszczególnych obszarach Pomorza Zachodniego.

KIEROWNIK
Zakładu Metod i Technik
Badań Socjologicznych
Prof. dr hab. Bogdan Gębski
bgebski@tstd.pl